

Globale doelen, lokale actie

Duurzaamheid in het Herentalse beleidsplan
Klaar voor de SDG-engagementsverklaring 2.0
De impact van SDG-partnerschappen –
'Internationale samenwerking? Die begint
gewoon in je gemeentehuis'

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

NIELS ROOS

STEFAN DEWICKERE

3 **Opinie**

- 4 **Interview met Wim Dries en Raf Tuts _ Internationaal steunt lokaal**
Zetten hun tanden in de SDG-ambities: de burgemeester en VVSG-voorzitter, en de voorzitter van de Global Solutions Division UN-Habitat.

9 **'Ik bied een helikoptervisie aan'**

11 **Herentals ziet het duurzaam**

12 **2030 is nu!**

(Her)bevestig je engagement voor duurzame ontwikkeling

14 **Interview met Peter Wollaert _ Er is geld genoeg**

De directeur van vormingscentrum CIFAL Flanders is sinds de start nauw betrokken bij de SDG's. 'De wereld zou slechter af zijn zonder Agenda 2030.'

18 **Interview met Jan Vanderstraeten, Katrien Schryvers en Luk Draye _ Lokaal beleid, international visie**

De drie burgemeesters delen een optimistisch voluntarisme om van de SDG's in hun gemeentelijk beleid 'een evidentie te maken'.

23 **Dekolonisatie in beeld:**

hoe Stad Diest een koloniaal eerbetoon omvormt tot een plek van dialoog en herstel

24 **De toekomst _ Sara Kinsbergen**

Sara Kinsbergen blijft hoopvol, ook na de besparingen op ontwikkelings-samenwerking: 'Er is nog ongelooflijk veel solidariteit. Dat is een kostbaar bezit dat we moeten koesteren.'

28 **Twee gemeenten, één gedeelde wereld**

Vlaamse en Beninse gemeenten verkennen samen nieuwe vorm van internationale samenwerking

29 **Stedenband Anzegem-Pèrèrè:**

Samen bouwen aan inclusieve vooruitgang

30 **Een boontje voor lokaal mondiaal beleid**

33 **Duurzaamheid als leidraad voor het meerjarenplan**

36 **In contact met Laurence Hautekeete**

'De SDG's zijn mijn kompas'

In Deinze brengt Laurence Hautekeete met haar enthousiasme beleid en burgerparticipatie samen rond de SDG's.

38 **Keuzemenu voor gemeentelijke mondiale samenwerking**

Lokaal impact maken op globaal niveau: welke aanpak sluit het best aan bij jouw visie en context?

39 **Ex-burgemeester Triljoen**

Op de cover: Op het Wereldfeest van 6 juli zette de gemeente Merelbeke-Melle haar blijvend engagement voor de SDG's in de verf. Ook schepen van Noord-Zuidbeleid Lieven Volckaert was in zijn element. © Bart Lasuy

COLOFON

REDACTIE VVSG

VORM Dienst Communicatie

DRUK Graphius

VERANTWOORDELIJK UITGEVER Véronique Janssens, algemeen directeur

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel

VÉRONIQUE JANSSENS
algemeen directeur
VVSG

Lokale besturen aan het roer van de duurzame toekomst

Oorlogen, een ontwricht klimaat en polarisatie bepalen vandaag te vaak de agenda. Internationaal vertrouwen brokkelt af, samenwerking maakt plaats voor machtsstaal. Daardoor dreigen duurzame ontwikkeling en internationale samenwerking naar de achtergrond te schuiven. De doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, de zeventien SDG's: wie ze niet kent heeft waarschijnlijk de afgelopen tien jaar onder een steen geleefd, zouden we kunnen denken. Toch blijft het net nu essentieel om hun belang dagelijks te laten klinken. Met nog vijf jaar te gaan tot 2030 hebben we een stevige versnelling nodig: minder dan een vijfde van de SDG's ligt wereldwijd op koers. Dat is de realiteit — maar ook een uitnodiging om te handelen.

Juist in dat spanningsveld zijn steden en gemeenten van tel. Lokale besturen zijn geen uitvoerders in de staart van het beleid, ze zijn volwaardige beleidsmakers. Wereldwijd geldt dat maar liefst 65% van de SDG's niet kan worden gerealiseerd zonder de actieve betrokkenheid van lokale overheden. Zij springen in de bres wanneer oorlogen migratiestromen op gang brengen, wanneer hitte- en waterstress onze straten en huizen treft, wanneer ongelijkheid groeit. En ze zetten die urgente uitdagingen om in concrete keuzes op het terrein: ruimte, mobiliteit, wonen, energie, zorg, veiligheid — elke dag opnieuw. Een wijs voorzitter smeedde het devies: 'De SDG's zullen lokaal zijn of niet zijn.' Dat motto is vandaag actueler dan ooit.

Lokale besturen doen dat niet alleen. Over de grenzen heen bouwen ze partnerschappen, wisselen ze kennis uit en zetten ze diplomatie van dichtbij in. Het is precies zo dat de SDG's vooruitgaan: door lokale verankering én internationale

verbinding, en — in eigen land — niet het minst door de hand te reiken aan andere overheden.

Wereldwijd geldt dat maar liefst 65% van de doelen voor duurzame ontwikkeling niet kan worden gerealiseerd zonder de actieve betrokkenheid van lokale overheden.

In Vlaanderen tonen lokale besturen al jaren leiderschap. Via de VVSG zetten ze de SDG's in als moreel kompas voor beleid en organisatie. De vernieuwde engagementsverklaring biedt een helder politiek signaal en een praktisch kader: gemeenten verbinden zich om de SDG's op te nemen in hun meerjarenplan, ze te monitoren en erover te communiceren. Al heel wat gemeenten ondertekenden die verklaring en verankeren de SDG's in hun werking. Dat is verantwoordelijkheid opnemen — hier en nu.

Op 30 september zien we elkaar in Mechelen, op de internationale SDG-conferentie van de VVSG. We brengen praktijk en beleid samen, smeden nieuwe partnerschappen en delen wat werkt. Want wie lokaal schakelt, brengt de wereld vooruit. Tot dan!—

Lokaal zet de spotlichten op verschillende initiatiefnemers in het realiseren van Agenda 2030 en de 17 SDG's (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties. Dat is immers een taak voor vele handen en uiteraard speelt het internationale niveau een aanzienlijke rol: als geldschieter maar ook als inspirator, monitor, klankbord. Schuiven bij aan tafel om hun tanden in dit omvangrijke thema te zetten: **Wim Dries**, voorzitter van de VVSG en burgemeester van Genk; en **Raf Tuts**, voorzitter van de Global Solutions Division UN-Habitat.

Internationaal steunt lokaal

MARC PEIRS
redacteur Lokaal

‘De SDG’s dagen het lokale bewind uit om de eigen gemeente of stad socialer, schoner, inclusiever en groener te maken.’

STEFAN DE WICKERE

Raf Tuts:
‘65 procent van de doelstellingen kunnen niet uitgevoerd worden zonder een sterke plaatselijke overheid. Ik wil dus wijzen op het grote belang van de eigen financiering; dat is een heel belangrijk thema, ook in Vlaanderen.’

Onze logische eerste vraag is: Hoe concreet is jullie bijdrage aan de SDG-ambities?

Raf Tuts: ‘Wij zijn het agentschap van de Verenigde Naties dat zich al bijna vijftig jaar bezighoudt met de ondersteuning van stedelijk beleid en huisvesting. Ons hoofdkwartier staat in Nairobi. Ik coördineer de globale programma’s van UN-Habitat, onder meer het programma over samenwerking met lokale besturen. Wij hebben 270 collega’s in onze divisie gespreid over een achttal programma’s. Hun taak is vooral probleemoplossend werk en verticale rapportering aan het senior management van de organisatie. Wat we vooral proberen is die globale programma’s nauw te doen aansluiten bij wat er gebeurt op het terrein. We hebben kantoren in zestig landen, zodat we de vinger aan de pols houden van wat de landen en lokale besturen belangrijk vinden. We proberen ook bilaterale financiering te zoeken voor de uitvoering van programma’s op landenniveau. We zijn dus een beetje een brug tussen verschillende actoren.’

Wim Dries: ‘Sinds december 2016 ben ik voorzitter van de VVSG en zodoende betrokken bij de lokalisering, dus het lokaal vertalen van het morele kader van de SDG’s waarvoor we binnen de VVSG al heel wat werk hebben gedaan. Ik ben ook burgemeester van Genk, dus ik heb wel enige ervaring met het invoeren van SDG’s op het lokale vlak.’

Kunt u een voorbeeld geven van hoe Genk de SDG’s inpast in het lokale beleid?

Wim Dries: ‘Ik denk dat je steeds op twee bordes moet schaken. Ten eerste is daar de vraag hoe je de SDG’s in je meerjarenbeleidsplan verwerkt. Wij gebruiken vooral een moreel kader waarin we de 17 SDG’s steeds in het vizier houden als kompas voor het concrete beleid. Zo zijn we door het hele stedelijke gebied van Genk een groen-blauwe long aan het re-

aliseren door de natuur weer op te waarderen, door inzet op een goeie waterkwaliteit, door de vallei van de Stiemerbeek als slagader voor dat gebied te gebruiken, om mensen te verbinden, om economie te verbinden, om natuur

te verbinden, om een fietspad langs de beek aan te leggen. Dat zijn concrete projecten die perfect in de SDG’s passen. Voor mij dagen de SDG’s het lokale bewind uit om de stad socialer, schoner, inclusiever en groener te maken.’

De voordelen voor lokale besturen die zich mee inschrijven in de SDG-logica, waar moeten we die zoeken?

Wim Dries: ‘Het is een internationaal kader, het borduurt voort op de millenniumdoelstellingen die iedereen kent. Eigenlijk heeft men in september 2015 binnen de Verenigde Naties besloten: hier is een kader dat op de millenniumdoelstellingen voortbouwt, met een horizon van vijftien jaar waarin we proberen om deze doelstellingen allemaal samen te realiseren. Het is een universeel kader dat de behoeften en doelstellingen van zowel het globale Zuiden als het globale Noorden combineert. Ikzelf zie het zoals gezegd als een duidelijk moreel kader waar men elkaar kan vinden op lokaal niveau, of op Vlaams niveau maar evengoed op internationaal niveau, en dat vind ik toch een ongelooflijke sterkte. Of we nu praten met Nederlandse collega’s of met mensen uit Botswana, zij kennen dat kader allemaal en willen daarin denken en werken. Voor mij is het ook een beetje het gezond verstand gestructureerd gebruiken. Gezond verstand gebruiken om die toekomstgerichte stad te maken, die inclusief is, die democratisch is, die denkt aan de volgende generaties. Genk heeft al in de vorige legislatuur, onder het vorige bestuur en met de toenmalige meerjarenplannen, de SDG’s omhelsd. Zo kunnen we al gedurende twaalf jaar ons beleid afstemmen op dat internationale kader. Het is ook geen wedstrijd tussen de lokale besturen, het is de vraag hoe je met je beleid impact kunt hebben, en daartoe zijn de SDG’s een uitermate geschikt instrument. Natuurlijk zul je niet overal dezelfde blauwdruk voor goed beleid hebben. Strijd tegen armoe-

de, om één voorbeeld te geven, zal er in Knokke-Heist anders uitzien dan in Genk. En in Genk zal de strijd tegen armoede er dan weer anders uitzien dan in een stad in Afrika.'

STEFAN DEWICKERE

Raf Tuts, voor Wim Dries is de SDG-problematiek naar eigen zeggen een moreel kader. Is dat, vanuit het globale Zuiden gezien, geen luxeprobleem? Snakt men niet simpelweg naar een beter leven?

Raf Tuts: 'Het is niet alleen een kader om lokale en internationale prioriteiten af te stemmen, het is ook een kader om beleid met impact te genereren en je in te schrijven in heel concreet beleid: we praten over een pakket van 169 precieze doelstellingen en specifieke indicatoren die per land en per regio hard worden gemaakt. Zo schept het de mogelijkheid om na te gaan waar en hoe de gemeentelijke investeringen het efficiëntst zijn in de strijd tegen armoede, bij de aanleg van stedelijke infrastructuur, de voorziening van proper water enzoverder. Het is een heel brede waaier maar algemeen gezegd gaat het om die impact.'

Wanneer komen steden en gemeenten bij u langs? Is dat voordat ze plannen opmaken, tijdens de realisatie van projecten of nadien om een evaluatie te vragen?

Raf Tuts: 'Het is vooral in de opmaak van de meerjarenplannen dat besturen ons vragen om een keertje zo'n audit te doen, om de wensen en ambities van de stad in kaart te brengen en om te zien of en hoe de beschikbare financiële middelen daarin passen.'

Als jullie raad en mening zo vaak worden gebruikt tijdens de opmaak van meerjarenplannen, dan is het nu waarschijnlijk erg druk in uw kantoren?

Raf Tuts: 'Wij werken uiteraard niet alleen in Europa maar overal ter wereld en we hebben gezien dat het aantal steden die bij ons om een local review vragen, over de jongste drie jaar toegenomen is van 120 naar 360. Natuurlijk is dat nog maar een kleine fractie van alle steden en gemeenten die er zijn. Maar we zien toch dat die aanvragen een beetje van overal komen en we wereldwijd actief zijn. In elke regio

zijn er landen of steden die voortrekkers zijn en dan proberen wij om die succesverhalen te delen met andere landen die tot nu toe minder met de SDG's bezig zijn.'

Een vraag voor Wim Dries: kan de VVSG als Vlaamse koepelorganisatie nog iets toevoegen aan de audits, de goede raad en de samenwerking met de besturen die de mensen van Raf Tuts nog níét zouden aanbieden?

Wim Dries: 'Ik denk dat wij veel tools gebruiken die de organisatie van mijnheer Tuts ook aanbiedt, maar wij vertalen die dan toch naar het lokale niveau. Ik denk dat wij drie taken hebben. Een is de mensen van lokale besturen bij elkaar brengen, kennisoverdracht organiseren en de vele goede voorbeelden tonen aan de collega's. Ten tweede: hoe vertalen we al die kennis in praktische, bruikbare handvatten? Ook op internationale fora waar ik via de VVSG aanwezig mag zijn, merk ik dat men internationaal kijkt hoe goed Vlaanderen het doet. Drie: de afstemming met de andere overheden. Zo hebben de Vlaamse en de federale regering allebei heel wat beleid rond de SDG's, maar dat geldt ook voor het Europese en het internationale niveau. Dat allemaal in kaart brengen en er helder beleid uit puren, dat is een taak voor de VVSG.'

Als je tegenwoordig met lokale bewindslui praat, dan is het opstellen van de meerjarenplannen het alfa en omega op dit moment. Merkt ook u dat de meerjarenplannen voor veel besturen het ideale moment lijken om de SDG's in hun beleid op te nemen?

Wim Dries: 'Ja. Absoluut. Dat is ook waarop de VVSG hard heeft ingezet. Vlaanderen heeft een politieke cyclus van zes jaar, en op dit ogenblik zijn er zowat 200 van de 300 gemeenten die de gelegenheid hebben aangegrepen.'

Wim Dries:
'Wij, lokale besturen, wij zijn te vertrouwen. Geef ons het SDG-beleid gerust in handen.'

Raf Tuts:
‘Er zijn landen waar begrippen als duurzame ontwikkeling op een koude steen vallen. Maar vaak zie je dan toch dat deelstaten of steden in die landen toch een eigen beleid voeren mét aandacht voor de SDG’s.’

Dat is best veel. De nieuwe plannen voor de komende zes jaar moeten klaar zijn tegen november-december van dit jaar, en nu zien we nog meer gemeenten die SDG’s opnemen in de planning. Hoeveel precies weten we nog niet, maar zeker méér dan tot nu toe het geval is.’

In Gent en op vele andere plaatsen daalt het stedelijk inkomen, onder meer door de besparingen op hoger niveau. Hoe ongerust moet u zijn?

Wim Dries: ‘Als de middelen schaarser worden, dan is de noodzaak nog groter om met het nog beschikbare geld zoveel mogelijk effect te creëren. Dan stippel je een koers uit waar je niet van af stapt. Elke gemeente kiest haar prioriteiten en accenten. In Gent gaat het bijvoorbeeld om armoedebestrijding en strijd tegen schoolachterstand, terwijl dat in veel plaatsen in Vlaanderen niet zo’n probleem is.’

Heeft elk van u een argument, een slogan, een methodiek om burgemeesters die nog altijd aarzelend tegenover de SDG’s staan, te overtuigen om mee aan boord te stappen?

Raf Tuts: ‘Er zijn twee dimensies ter zake. Ten eerste kan de weigering puur ideologisch gemotiveerd zijn. Daar kun je niet veel aan doen. Het is duidelijk dat een aantal landen – ik zal en mag ze niet noemen maar iedereen weet vast wel over welke landen het gaat – gewoon niet willen deelnemen aan de SDG’s. Landen waar begrippen als duurzame ontwikkeling op een koude steen vallen. Maar vaak zie je dan toch dat deelstaten of steden in die landen toch een eigen beleid voeren mét aandacht voor de SDG’s.’

U denkt ongetwijfeld aan Californië waar milieu een bekommernis betekent tegen de wil in van de nationale overheid?

Raf Tuts: ‘Milieuvriendelijk en vooruitziend zijn is goed, maar er is nu ook kritiek op een te strikt milieubeleid. De regels zijn zo streng dat de woningen onbetaalbaar zijn geworden. Ik denk dat de bewindslui in Californië er nu ook van overtuigd zijn dat de regels maar beter wat soepeler worden. Anders krijg je een clash tussen twee SDG’s, met name milieuduurzaamheid en betaalbaar wonen.’

Uw organisaties lopen zich het vuur uit de sloffen om besturen te overtuigen mee te werken aan duurzaamheid, democratie, inclusiviteit, maar dat zijn allemaal begrippen die zwaar onder druk staan in deze woelige geopolitieke tijden. Het is moeilijk plannen maken in een wereld die klotst en deint op de golven van de internationale politiek en economie.

Raf Tuts: ‘Het is misschien net nu dat er behoefte is aan vastigheid. Leaders komen en gaan en het beleid is soms grillig, maar ik denk dat beleid dat het hoofd koel houdt over enkele jaren opnieuw in de cockpit kan zitten. Waar ik zeker een lans voor wil breken, is de financiering van lokale acties. 65 procent van de doelstellingen kunnen niet uitgevoerd worden zonder een sterke plaatselijke overheid. Ik wil dus wijzen op het grote belang van de eigen financiering; dat is een heel belangrijk thema, ook in Vlaanderen.’

Wim Dries: ‘Om nog even terug te komen op de vraag hoe je burgemeesters en lokale besturen overtuigt om mee aan boord van de SDG’s te gaan. Ik heb het al vaak gezegd: de SDG’s zullen lokaal zijn of ze zullen niet zijn. Ik herhaal bij elke stad of gemeente dat iedereen in Vlaanderen al best veel doet qua SDG-beleid. Vanuit de VVSG stellen we graag kennis en tools ter beschikking. Daarnaast werken wij heel breed in Vlaanderen. We hebben eigen indicatoren, meetpunten waar gemeenten kunnen nagaan hoe goed ze scoren en waar ze eventueel nog een tandje bij kunnen steken. Meten is weten en meten toont je SDG-score.’

Raf Tuts: ‘Ook internationaal broeit er wat. In de schoot van de VN is er een coalitie opgericht van veertien agentschappen die lokaal beleid toepassen in hun landenprogramma’s. Alle projecten die deze programma’s uitrollen, worden eerst voorwerp van intens overleg met het lokale niveau, zowel wat betreft de formulering als wat betreft de uitvoering. Dat gaat over het ontwikkelingsprogramma van de VN, het gezondheidsprogramma, het voedselprogramma, het kinderprogramma en meer.’

Wim Dries: ‘Dan kom ik tot de conclusie: wij, lokale besturen, wij zijn te vertrouwen. Geef ons het SDG-beleid gerust in handen.’ —

De SDG-ambities worden wijd en zijd gedragen maar ook kritisch tegen het licht gehouden.

Soo-Jin Kim is adjunct-diensthoud van de afdeling van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) die werkt op de stedelijke problematiek.

Lokaal vroeg naar haar kijk als nuttige bijkomende commentaar en reflectie op het interview met Wim Dries en Raf Tuts.

'Ik bied een helikoptervisie aan'

'Steden, Stedelijk Beleid en Duurzame Ontwikkeling, zo heet mijn afdeling voluit. Vanuit ons werk en onze visie is het evident dat we meewerken aan en nadenken over de SDG-problematiek. Omdat die steeds lokaal wordt ingeplant, hebben wij al met ontzettend veel landen, regio's en steden samengewerkt. Vlaanderen is er daar een van; omdat Vlaanderen heel goed lokaal werkt, past de regio perfect in het programma. Dus ik denk dat je kunt zeggen dat ik een helikoptervisie aanbied.'

'Als je me vraagt om één succesverhaal van Vlaanderen in de spots te zetten, dan is het uiteraard het SDG-beleid. Maar sta me toe toch de aandacht te richten op een initiatief dat wij zeer inspirerend vonden voor andere steden en regio's en dat is de Week van de Duurzaamheid waarvan de VVSG de motor is. Met name bijzonder boeiend is te zien hoe in die week een zeer actieve benadering plaatsvindt om mensen en territoriale betrokkenen in de actie mee te trekken. Als ik me het goed herinner, is dit een jaarlijks initiatief waar meer dan honderd Vlaamse gemeenten eigenlijk hun "duurzame helden" in de bloemetjes zetten. Ik verneem dat al bijna twee derde van alle Vlaamse gemeenten deel heeft genomen. Dat is een indrukwekkende score en ik denk dat dit initiatief als voorbeeld voor andere steden en regio's kan dienen.'

Het eeuwige geld

'Bij mijn afdeling Stedelijk Beleid hebben we zicht op de meest veeleisende en de moeilijkste zaken in de opzet van een SDG-beleid. We hebben daarover trou-

Soo-Jin Kim:
'De rol van organisaties zoals de mijne of de VVSG is niet om te prediken over SDG's maar te tonen dat de SDG's in de realiteit bestaan als probleemoplosser. Het is geen verhaal van theorie of ideologie, maar een verhaal dat start met wetenschappelijke gegevens en data.'

wens een onderzoek gedaan bij steden en gemeenten zelf. Een van de problemen is de daadwerkelijke vertaling van duurzaam beleid.'

'Een obstakel dat heel veel besturen noemen, en dat was geen verrassing, is geld. Financiële middelen en het tekort, dat is een probleem dat bij de meeste mensen prompt naar boven komt. Niet minder dan twee derde van de nationale besturen zei dat het gebrek aan geld hun allergrootste uitdaging is.'

'Het goede nieuws is wel dat lokale besturen niet schaapachtig wachten op geld van de hogere overheid maar er ook zelf naar op zoek gaan. Je kunt bijvoorbeeld financiële eisen opleggen aan projectontwikkelaars in je regio. Of je kunt specifieke belastingen heffen ten voordele van SDG-projecten. Ook model-

‘We delen de lessen, we delen de good practices. Niets overtuigt een burgemeester meer dan de successen van een andere burgemeester.’

len van publiek-private samenwerking kunnen helpen. En er is een groeiend potentieel aan peer-to-peernetwerken waar men kan leren van elkaar. Innovatieve financiële oplossingen, dat is alvast één oplossing.’

‘Tweede uitdaging die werd gemeld in het onderzoek, waren de gevolgen van politieke instabiliteit. Maar het omgekeerde geldt ook. Politieke stabiliteit en politieke kwaliteit blijken van heel groot belang. Tot 70 procent van de lokale en regionale bestuursniveaus zegt dat goed politiek leiderschap een topfactor is voor geslaagd SDG-beleid. Maar natuurlijk, zodra je verkiezingen hebt en er zich een wissel van de macht opdringt, moet je soms van nul herbeginnen. Lokale en regionale bewindslui proberen die barrière te overwinnen door langetermijnplannen uit te stippelen. Zo overleven ze de mogelijke politieke transitie.’

‘Een ander probleem waar lokale besturen naar eigen zeggen op botsen is het gebrek aan ervaren, goed opgeleide stafmedewerkers. Bijna 50 procent van de deelnemers aan onze bevraging noemde dat een doorslaggevende factor. Daarom is opleiding en training van gemeentelijke en regionale stafleden een prioriteit. Dat kan op vele manieren en dat hoeft niet steeds in een klassieke, schoolse sfeer. Opleiding kan ook peer-to-peer, via samenwerking met universiteiten of met praktische leerkits. Dergelijke samenwerkingen helpen de ambtenaren om SDG’s begrijpelijker te maken. Je ziet: met creativiteit, de juiste tools, de juiste ondersteuning en een juiste mindset

kunnen de problemen die in het onderzoek werden aangestipt – geldgebrek, politieke instabiliteit en tekort aan goed opgeleide medewerkers – beheersbaarder gemaakt en weggewerkt worden.’

Probleemoplossend

‘Mocht ik een burgemeester ontmoeten van een gemeente die nog niet neemt aan het SDG-beleid, dan zou mijn stevigste argument om hem/haar te overtuigen niet eens zijn te wijzen op de toegevoegde waarde voor zijn stad en zijn eigen politieke loopbaan. Het gaat hem er eigenlijk niet zo direct om het SDG-beleid te verkopen aan een burgemeester. Het gaat hem erom te tonen dat de SDG’s een hulpmiddel zijn voor burgemeesters en lokale besturen om echte problemen op te lossen. Want dat zijn problemen die de lokale besturen vandaag, hier en nu, kopzorgen geven. De rol van organisaties zoals de mijne of de VVSG is dus niet om te prediken over SDG’s maar te tonen dat de SDG’s in de realiteit bestaan als probleemoplosser. Het is geen verhaal van theorie of ideologie, maar een verhaal dat start met wetenschappelijke gegevens en data.’

‘Zo kan iedereen ook de SDG-scores van zijn eigen stad of gemeente raadplegen. Zo ziet de burger waar “zijn” stad staat in vergelijking met andere steden uit hetzelfde land of met vergelijkbare steden in het buitenland. Wanneer een burgemeester ziet dat zijn stad slecht scoort, dan zal hij/zij wel geneigd zijn om het SDG-beleid eens te proberen. Ook hier gaat achter de cijfers harde realiteit

schuil. Aangaande sociale woningbouw of luchtkwaliteit zijn de SDG’s plots niet langer abstract. Ze worden een middel om je stad competitiever en daardoor attractief te maken. Zulke succesverhalen kunnen dan de mond-tot-mondreclame aanwakkeren. We delen de lessen, we delen de good practices. Niets overtuigt een burgemeester meer dan de successen van een andere burgemeester.’

Hoop, vrees en weerbaarheid

‘Als ik één element uit Agenda 2030 mee zou nemen naar een hoger niveau, dus de post-2030, dan zou dat “resilience” zijn, weerbaarheid. Het is nu al verspreid aanwezig in de 2030-agenda maar ik zou die weerbaarheid graag meer aandacht geven en er een prominenter aandachtspunt van maken. Concreet gaat het mij om weerbaarheid tegenover toekomstige schokken en disrupties. Dat kan gaan over steviger infrastructuur maar evengoed over weerbaarheid tegenover een nieuwe pandemie. We zien elke dag weer nieuwe schokken of rampen. En ze worden steeds frequenter, complexer en ze kennen ernstiger gevolgen. Meer nog: ze kunnen de vooruitgang die we voor duurzame ontwikkeling boekten voor jaren, zelfs decennia, tenietdoen.’

‘Als slot wil ik zweefvliegen tussen hoop en vrees. Als je de harde cijfers bekijkt, dan lijkt de zaak een beetje verloren. Dat is niet bemoedigend. Maar anderzijds moeten we er ons van bewust zijn dat het SDG-beleid niet uitgevoerd zal geraken in een of andere conferentieruimte in New York of Genève. Het SDG-beleid zal lokaal zijn of het zal niet zijn. Het zal zijn beslag krijgen in het beleid van gemeenten, in stadhuizen en in talrijke projecten van en voor ons allemaal.’ –

MARC PEIRS
redacteur Lokaal

Herentals ziet het duurzaam

De stad Herentals timmert aan een stevig fundament voor duurzamer lokaal beleid. In de voorbereiding van het meerjarenplan 2026-2031 besteedt het bestuur veel aandacht aan de integratie van de SDG's in zijn beleidsplan. De afgelopen legislatuur werd het duurzaamheidsdenken eerder ad hoc toegepast, nu wil de stad het naar een strategisch niveau tillen.

De duurzameontwikkelingsdoelstellingen zijn in Herentals geen vage bijzaak meer. Ze zijn stevig verankerd in de omgevingsanalyse en in de inspiratienota die de medewerkers aan de nieuwe bestuursploeg bezorgden. Het college van burgemeester en schepenen nam de duurzaamheidsreflex op in zijn bestuursakkoord dat goedgekeurd werd in de zitting van de gemeenteraad van 6 mei 2025. Het gaf aan adviseur beleidsplanning Kaat Raeymakers een belangrijke kanttekening mee: zorg dat het behapbaar blijft en ondersteun transversaal leren en werken bij de stadsmedewerkers. De duurzameontwikkelingsdoelstellingen bleken een ideaal kader om beide opdrachten te verbinden. Ze dwingen medewerkers door een duurzaamheidsbril over het muurtje van hun eigen expertiseveld te kijken.

Een interne werkgroep SDG's werkte een visie uit om het duurzaamheidsdenken structureel in de beleidsplanning op te nemen. In de werkgroep zitten interne experts vanuit de dienst Gelijke Kansen, de duurzaamheidsambtenaar, de beleidsadviseur en schepenen van Internationalisering Liese Bergen. Met een stevige dosis interne en externe input — via enquêtes, benchmarking en workshops — schoof de werkgroep begin 2025 drie prioritaire SDG's naar voren: geen armoede (SDG 1), gezondheid en welzijn (SDG 3) en duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11). Deze doelstellingen, bekrachtigd door het college, vormen voortaan de rode draad in het beleid. Daarnaast dienen ze in het nieuwe meerjarenplan als toetssteen voor strategische projecten.

14 projecten, 1 SDG per jaar

Veertien strategische projecten zijn als bestuurlijke prioriteit afgeklopt. De trekkers van deze projecten werden ondergedompeld in een SDG-bad. Ze kregen een opleiding, een sjabloon van projectfiche en houvast voor rapportage. De projectfiche nodigt uit om stil te staan bij wat de ontwikkelingsdoelstellingen voor het project kunnen betekenen. In de handleiding worden tools zoals de SDG-cirkeloefening en SDG-toets beschreven. De cirkeloefening visualiseert de bij-

drage van het project aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen. De SDG-toets geeft aan op welke vlakken je het project kunt versterken. Deze toets wordt om de drie jaar herhaald.

De dienst Communicatie en Participatie koppelt aan de resultaten een plan om hiermee naar buiten te komen. Zo dragen de trekkers het duurzaamheidsdenken ook uit binnen en buiten de organisatie.

Een van de projecten is het cultuursentrum 't Schaliken. Dankzij de SDG-bril wordt daar de UiTPASwerking nog geïntensifieerd (SDG1), wordt er samengewerkt met partners zoals Den Dorpel en De Fakkelt voor de realisatie van een fototentoonstelling die door mensen in armoede is gemaakt (SDG1), wordt alle verlichting in de schouwburg verled (SDG11). De kruisbestuiving tussen verschillende diensten en externe partners wordt door iedereen als zeer positief ervaren.

De stad besliste om zich ieder jaar extra op één prioritaire SDG te concentreren. Tijdens de week van de duurzame gemeente start het jaar van SDG 11 'duurzame steden en gemeenschappen'. De klemtoon ligt op de interne sensibilisering van medewerkers en bestuurders. In deze legislatuur droomt het bestuur nog van verdere sensibilisering via workshops, podcasts, nieuwsbrieven en awards om duurzaamheid tastbaar en herkenbaar te maken.

Aan besturen die stappen naar duurzame transformatie willen zetten, geeft Herentals drie tips: droom groots maar hou de realisatie behapbaar en concreet; vraag een duidelijk mandaat en dito opdracht aan het managementteam en het college van burgemeester en schepenen; en de SDG's op projecten die al goed draaien en die een realisatie zijn van het bestuursakkoord, zodat je op een stevig fundament voort kunt bouwen. Met een helder plan, intern draagvlak en de nodige ambitie kan iedereen immers bijdragen aan Agenda 2030 van de Verenigde Naties. Herentals bewijst dat.

KATHARINA VERSTRAELEN EN JOKE VANREPELEN
VVSG-stafmedewerkers Internationaal

Met een stevige dosis interne en externe input schoof de werkgroep SDG's begin 2025 drie prioritaire SDG's naar voren: geen armoede (SDG 1), gezondheid en welzijn (SDG 3) en duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11). Ze vormen voortaan de rode draad in het beleid.

2030 is nu!

(Her)bevestig je engagement voor duurzame ontwikkeling

In september 2015 keurde de algemene vergadering van de VN Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling formeel goed. Ook België ondertekende. 65% van de 17 doelstellingen kan niet gerealiseerd worden zonder lokale besturen. Zij hebben de ervaring, de nabijheid en de lokale partners om heel concreet te werken aan bijvoorbeeld armoedebestrijding, vergroening, integratie, en duurzaam wonen en verplaatsen.

De VVSG ondersteunt haar leden al enkele jaren om een lokale verplaatsing te maken van de globale SDG's en de brede definitie van duurzaamheid te integreren in hun beleid en organisatie. In 2016 lanceerden we een SDG-engagementsverklaring voor lokale besturen. 120 Vlaamse schepencolleges ondertekenden de verklaring 'global goals, local focus' en bevestigden daarmee dat zij de verantwoordelijkheid dragen om duurzame ontwikkeling op hun grondgebied te verwezenlijken, met de SDG's als leidraad.

Liese Bergen, schepen in Herentals: 'Door politiek-strategische projecten systematisch aan de SDG's te toetsen verduurzamen we ons beleid in de brede zin, met extra aandacht voor zowel armoede, duurzaamheid als gezondheid. De cirkeloefening leidt tot ruime betrokkenheid van de diensten en veerkracht bij elk project.'

SDG-engagementsverklaring 2.0

Ondertussen komt de deadline voor 2030 dichterbij. De uitdagingen zijn groot, maar de daadkracht van lokale besturen is nog groter. Meer nog: Vlaamse

steden en gemeenten ontpopten zich de voorbije jaren tot wereldwijd erkende voortrekkers wat betreft de lokale verankering van Agenda 2030. Gemeentelijke meerjarenplannen gestoeld op de SDG's, lokale SDG-rapporten, structurele aftoetsing van projecten aan de SDG's..., de VVSG en haar leden leerden wat wel en niet werkt om van de brede mondiale agenda een efficiënte tool voor duurzaam lokaal beleid te maken. Tijd dus voor een SDG-engagementsverklaring 2.0. Eentje die verder gaat dan een algemene onderschrijving van de waarden van Agenda 2030 maar die een engagement voor concrete stappen en actie inhoudt. De verklaring 2.0 blijft officieel een niet bindend engagement maar wil wel heel concreet een leidraad zijn voor versnelling tijdens de laatste vijf jaar richting een duurzaam 2030.

De beknopte tekst stelt een groeipad voor. Ondertekenaars starten bij een sterke basis en groeien stap voor stap naar een verregaand en geïntegreerd SDG-beleid. De voorgestelde stappen zijn stuk voor stuk beproefde methodieken die volgens de ervaring van lokale besturen leiden tot coherent duurzaam beleid in de geest van Agenda 2030.

Lancering in Mechelen

Op dinsdag 30 september nodigt de VVSG lokale besturen van over de hele wereld uit op de conferentie 'Globale Doelen Lokale Actie' om de balans op te maken van tien jaar lokaal werken aan de SDG's, en om samen de eindsprint in te zetten. Tijdens een officieel ondertekeningsmoment zal de nieuwe engagementsverklaring daar bekrachtigd worden, in het bijzijn van burgemeesters uit binnen- en buitenland, koepelorganisaties van lokale besturen en vertegenwoordigers van andere overheidsniveaus en internationale organisaties.

Yves De Bosscher, programmaregisseur in Harelbeke: 'Door de voortgang op onze eigen lokale SDG-targets te visualiseren op een publieke website slaan we twee vliegen in één klap: burgers raken vertrouwd met de SDG's en medewerkers moeten regelmatig over de voortgang van duurzaamheidsacties rapporteren.'

Iedereen wint

De VVSG hoopt dat alle 285 Vlaamse steden en gemeenten hun engagement voor de SDG's officieel zullen uiten. Burgers verdienen lokale beleidsbeslissingen die structureel aandacht hebben voor zowel gezondheid, inclusie en (internationale) solidariteit als milieu, welvaart en participatie. De SDG's zijn bovendien een gemeenschappelijke taal geworden, die ook de bedrijven, verenigingen en andere partners in elke gemeente spreken. Geëngageerde steden en gemeenten worden ook in de kijker gezet door de VVSG – onder andere in praktijkenbank en persberichten – en zullen van elkaar kunnen leren in een platform voor ondertekenaars.

Wil jouw bestuur de SDG-engagementsverklaring 2.0 ondertekenen? Download de tekst op www.vvsg.be/sdgs en bezorg een ondertekend exemplaar aan internationaal@vvsg.be. –

Engagementsverklaring 'Globale Doelen, Lokale Actie' voor lokale besturen

De 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties¹ vormen een krachtige leidraad voor een duurzame en inclusieve toekomst. Lokale besturen staan het dichtst bij de burger en zijn dan ook essentieel om deze doelstellingen waar te maken. Door in te zetten op de SDG's bouwen we samen aan een gezonde leefomgeving en een solidaire samenleving.

Met deze engagementsverklaring:

bevestigen we de Agenda 2030 te omarmen als kapstok voor ons beleid en acties;

verbinden we ons ertoe om de SDG's op een samenhangende, transparante en gedragen manier te integreren in onze werking;

engageren we ons voor de volgende stappen – opgebouwd in een [groeipad](#): we starten bij een sterke basis en groeien stap voor stap naar een verregaand en geïntegreerd SDG-beleid.

De Agenda 2030 is een weliswaar overkoepelend, maar allerm minst alleenstaand kader waarbinnen het lokaal bestuur haar pad richting duurzaam beleid uittekent.

We verbinden ons er daarom toe onze inspanningen te bundelen en de samenhang en zichtbaarheid van ons duurzaam beleid te versterken. We inventariseren onze bijdrage aan verwante engagementen en charters en brengen waar mogelijk mensen, middelen, initiatieven, opvolging en communicatie samen.

We doen ten slotte een oproep aan hogere overheden om hun verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken – met elkaar en met lokale besturen – in functie van de realisatie van de SDG's.

Deze verklaring is geen eindpunt, maar een uitnodiging tot voortdurende verbetering. Als lokaal bestuur kiezen we resoluut voor een toekomst waarin niemand achterblijft.

*Getekend,
in naam van het college van burgemeester
en schepenen,*

DE BASIS

- We versterken het bewustzijn rond de SDG's bij zowel medewerkers en mandatarissen als bij de brede bevolking.
- We gebruiken de SDG's als toetssteen bij de opmaak en uitvoering van het meerjarenplan en / of bij de uitwerking van minstens enkele prioritaire projecten. We waken hierbij over beleidscoherentie.
- We zetten in op internationale samenwerking en solidariteit.

VERDER OP WEG

- We werken over diensten heen aan een duurzame, integrale benadering van lokaal beleid, bijvoorbeeld in de vorm van een transversale duurzaamheidswerkgroep.
- We bouwen bruggen met lokale actoren – zoals scholen, verenigingen en bedrijven – om samen vooruitgang te boeken op de SDG's.
- We integreren sociale, economische en ecologische duurzaamheidscriteria in onze aanbestedingen, subsidies en partnerschappen.
- We monitoren onze voortgang en impact op de SDG's, bijvoorbeeld met indicatoren.

DIEPGAANDE INTEGRATIE

- We rapporteren over onze voortgang en impact op de SDG's, zowel intern als richting inwoners.
- We definiëren prioritaire SDG's voor onze gemeente, bijvoorbeeld via een SDG-impactanalyse.
- We brengen de positieve én negatieve impact van ons beleid op mens en milieu systematisch in kaart, met bijzondere aandacht voor jongeren, vrouwen en kwetsbare groepen.
- We bouwen bruggen met internationale actoren – zoals jumelagepartners, stedenbandpartners en netwerken van lokale besturen – om samen vooruitgang te boeken op de SDG's.

¹ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development | FIDO

Peter Wollaert is als directeur van CIFAL Flanders, de Vlaamse afdeling van het VN-opleidingsagentschap UNITAR in Genève, sinds de start nauw betrokken bij de SDG's. CIFAL geeft vorming aan lokale overheden maar ook aan bedrijven, vakbonden, ngo's en het hoger onderwijs, over het in de praktijk brengen van de kernthema's van de Verenigde Naties: vrede & veiligheid, mensenrechten en duurzame ontwikkeling, de SDG's.

MARC PEIRS
redacteur Lokaal

‘Er is geld genoeg’

Ronkende woorden, maar in de realiteit doen de SDG's het niet goed: volgens cijfers van de Verenigde Naties zelf zit amper 16 procent van deze mondiale duurzaamheidsdoelen op schema voor implementatie. We kunnen de VN Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling met zijn 17 SDG's dus niet anders omschrijven dan als een regelrechte mislukking? Peter Wollaert stapt niet in die 'kritische-journalist-val': 'Zo bekijken wij het niet, hoor (*lacht*). Wij zijn ervan overtuigd dat de wereld slechter af zou zijn geweest zon-

der Agenda 2030. En dát we er überhaupt een globaal cijfer op kunnen plakken, is al een verschil met twintig jaar geleden. Dankzij de VN-resolutie van september 2015 is er wereldwijd een heel groot datasysteem ontstaan. Dat maakt dat we de toestand van de wereld accuraat kunnen volgen op basis van cijferdata en andere wetenschappelijke gegevens. Mocht u me twintig jaar geleden hebben gevraagd hoe het ging met bepaalde doelstellingen, dan had ik u toentertijd het antwoord schuldig moeten blijven. Nu meten en weten we.'

‘Wij zijn ervan overtuigd dat de wereld slechter af zou zijn geweest zonder Agenda 2030. En dát we er überhaupt een globaal cijfer op kunnen plakken, is al een verschil met twintig jaar geleden.’

‘Maar inderdaad, de cijfers zijn niet om te juichen. Het is zelfs een bijzonder slecht cijfer, dat moeten we grif toegeven. En het is slecht beginnen gaan tijdens de coronapandemie. Daarvoor zaten heel wat doelen op schema. Deze Agenda 2030 is de opvolger van de Millenniumdoelstellingen (MDG’s, 2000-2015). Op nogal wat thema’s was er al flinke vooruitgang geboekt. Bijvoorbeeld armoedebestrijding ging mondiaal de goeie kant op. Uiteindelijk werd beslist de MDG’s voort te zetten maar met aanvullingen, zoals specifieke ecologische doelen. Ook thema’s als vrede en veiligheid en goed bestuur werden toegevoegd. Dat gebeurde op initiatief van Zuid-Amerikaanse landen zoals Ecuador die vonden dat de MDG’s onvoldoende waren om de vele nieuwe uitdagingen mondiaal te behandelen.’

In Agenda 2030 hebben we nog vijf jaar te gaan. De moeite waard om het roer helemaal om te gooien of is dat net een slecht idee?

‘De hamvraag is en blijft: waarin zou een overheid moeten investeren om het algemeen belang het beste te dienen, zowel lokaal, nationaal als mondiaal? De SDG’s zijn een politiek actieplan dat tegelijkertijd een moreel kompas biedt: niet alleen wat je doet is van belang, maar ook hoe je het doet. En er zijn jaarlijks voortgangsrapporten over wat men in Nederland ‘brede welvaart’ noemt, gebaseerd op vijf pijlers: sociale rechtvaardigheid, ecologische zorg, een economisch beleid dat ten dienste staat van de samenleving en niet omgekeerd, vrede en veiligheid, internationale samenwerking en solidariteit. De bedoeling is en blijft dat de landen die gebruiken en ze in eigen beleid omzetten. Zo moet deze Agenda ertoe leiden dat projecten rond deze pijlers naar een ambitieuzer niveau worden getild. Maar we moeten toegeven en inzien dat in vele landen dat hogere ambitieniveau niet wordt gehaald. Ik zeg vaak: de SDG’s zijn dood, leve de SDG’s. We hebben de SDG’s meer dan ooit nodig om de politici ervan te overtuigen dat ze hun ambities voor duurzaamheid moeten verhogen.’

In Vlaanderen tonen veel lokale besturen wel degelijk ambitie op het vlak van de SDG’s. Maar liefst 60 procent van de lokale besturen integreert ze in de nieuwe meerjarenplanning en trekt er dus ook geld voor uit. Dan denk ik: aan de lokale besturen valt niets te verwijten. Zij hebben geen deel aan het echec van Agenda 2030.

‘Ik ben het daar volkomen mee eens. De SDG’s zullen lokaal zijn of ze zullen niet zijn. Alle 17 SDG’s zijn directe uitdagingen en opdrachten voor een lokaal bestuur. Ik ben heel blij dat de VVSG nog steeds een heel belangrijke sensibiliserende én ondersteunende taak op zich neemt,

‘Steden en gemeenten hebben adviesraden allerhande. Mijn aanbeveling is dat het goed zou zijn wanneer al die raden elkaar minstens één keer per jaar zouden ontmoeten. Zo groeit er ruimte voor transversale samenwerking.’

terwijl in de huidige politieke context steeds meer thema’s in vraag worden gesteld, tegen beter weten en wetenschappelijke bevindingen in.’

Kunt u voor de vuist weg enkele gereedschappen noemen die lokale besturen ten goede zouden komen en wat kunnen ze daar dan uit leren?

‘Ten eerste zou ik willen verwijzen naar mijn ervaring bij CIFAL: idealiter krijgt elke lokale beleidsmaker een basisopleiding over duurzame ontwikkeling. Het is immers een thema voor iedereen. Ten tweede: burgerparticipatie, héél belangrijk. Steden en gemeenten hebben adviesraden allerhande. Mijn aanbeveling is dat het goed zou zijn wanneer al die raden elkaar minstens één keer per jaar zouden ontmoeten. Zo groeit er ruimte voor transversale samenwerking. De jeugdraad kan wat leren van de seniorenraad, de cultuurraad kijkt of er met de sportraad een gedeeld project kan worden uitgedacht. Elkaar kennen en interdisciplinair samenwerken is zoveel vruchtbaarder dan elk in het eigen hokje blijven sudderen. Trouwens, de thema’s waarmee de raden bezig zijn, zijn meteen ook SDG-materiaal en stevig aanwezig in Agenda 2030. Het is belangrijk om die geëngageerde burgers – en geëngageerd zijn ze want anders zaten ze niet in een adviesraad – met elkaar te doen praten.’

‘Mijn derde aanbeveling: het thema “duurzame ontwikkeling” is idealiter een bevoegdheid van de burgemeester, als dwarsverbinder. Hij of zij moet ervoor zorgen dat die vele thema’s van jeugdbeleid, investeringen, milieu-uitdagingen en ga zo maar door, dat die allemaal samenkomen en dat het samenspel toch een coherent geheel blijft. Dat betekent ook dat de duurzaamheidsambtenaar op het strategische niveau zou moeten worden getild. Want duurzaamheid is geen aparte specialiteit, wel integraal; duurzaamheid is transversaal, ze gaat over verbinding, coherentie, langetermijndenken, vertrekkende van de al genoemde vijf pijlers elkaar kunnen versterken.’

In die directe manier van werken, in dat kort op de bal spelen, zit daar de unieke meerwaarde van het lokale beleidsniveau?

‘Evident! Het is op het lokale niveau dat alles concreet wordt gemaakt. Je kunt op federaal en internationaal niveau grote doelstellingen formuleren, zonder de betrokkenheid van je lokale bestuur en je lokale burger zul je dat nooit kunnen realiseren. Agenda 2030 heeft trouwens als baseline *‘leaving nobody behind’*, niemand achterlaten. Die oproep richt zich tegen armoede maar verwijst ook naar participatie. Wij hebben godzijdank nog steeds een sterk en geliefd verenigingsleven. Van het handelaarsver-

bond tot de lokale toneelclub, van de lokale voetbalploeg tot de milieuvereniging. Onze jeugdbewegingen doen het prima, ondanks alle commercieel aanbod, en dat is een bijzonder belangrijke voedingsbodem voor verduurzaming én verbinding. Duurzaamheid wordt steeds meer lokaal gerealiseerd. Denk aan de vele stadsfestivals. Daar komen alweer verschillende SDG's samen. Er is aandacht voor inclusie, want er zijn speciale voorzieningen voor mensen met een beperking. Er is aandacht voor ecologie, want er komen steeds meer "smart cups" die gemakkelijk te recyclen zijn. Er is aandacht voor veiligheid met eigen opgeleide stewards.'

Moeten lokale politici en ambtenaren hun steentje bijdragen aan de gesprekken over de opvolger van Agenda 2030 en wat zou daarin prioritair moeten zijn?

'Goeie vraag. De Verenigde Naties hebben al een tekst ter beschikking, het zogenaamde *Pact for the Future* dat vorig jaar in september op de Algemene Vergadering van de VN is goedgekeurd. Deze tekst heeft twee luiken. Aan de ene kant werd Agenda 2030 in het Pact door de 193 lidstaten opnieuw bekrachtigd: hij blijft het leidende actieplan van de Verenigde Naties. Maar omdat er kritische geluiden te horen waren, werden ook enkele nieuwe thema's toegevoegd: de impact van artificiële intelligentie, het veel meer au sérieux nemen van inspraak van en voor jongeren en hen in beslissingsorganen een volwaardige plaats geven. En tot slot de expliciete vermelding van de mensenrechten als basis van duurzame ontwikkeling, waar Europa ferm op de nagel klopt.'

Zit er in die vernieuwde Agenda 2030 iets lekkers voor de lokale besturen of moeten ze hun eigen boontjes doppen? Welke goede raad zou u hen geven?

'De huidige tekst is een puur politieke, taaie tekst gericht op federale en bovenfederale overheden. Als lokaal bestuur moet je een dergelijke tekst zo snel mogelijk "lokaliseren" naar een instrument dat bruikbaar is op jouw lokale vlak, dat van mondiale thema's lokaal beleid maakt.'

'Dat geldt niet alleen voor lokale beleidslui maar even goed voor het bedrijfsleven. In zowat elke VN-conferentie verwijst men naar het belang van het bedrijfsleven, niet enkel voor cofinanciering maar ook voor de productie van goederen en diensten die nodig zijn om Agenda 2030 te realiseren. Denk aan specifieke, aangepaste producten voor senioren die nu tachtig, negentig en intussen ook steeds vaker 100+ worden.'

'Daarnaast ben ik groot voorstander van een burgemeestersconferentie bij de VN. Op dit moment hebben burgemeesters geen structurele stem binnen de VN. De VN zoals we die nu kennen, is een ecosysteem van diplomaten en staatshoofden en regeringsleiders. Ik pleit voor een soort "Tweede Kamer" waar burgemeesters wereldwijd verkozen worden om teksten van de VN te bespreken en ze al dan niet, vanuit lokaal niveau, mee goed te keuren. In VN-teksten zegt men dikwijls en expliciet dat het lokale bestuursniveau een belangrijke schakel is, welnu, in het VN-systeem is die schakel eigenlijk geheel onzichtbaar. Dat moet mee opgenomen worden in de hervor-

ming van de VN. We weten dat de SDG's wereldwijd worden getrokken en waargemaakt door burgemeesters in grote steden wereldwijd. De burgemeesters zien dat deze thema's relevant zijn, dat wordt niet in vraag gesteld.'

'Maar een forum waar die burgemeesters vrij en vrunk mogen dialogeren, dat ontbreekt. Heel deze agenda gaat ook over innovatie en bijhorende proefprojecten. Laat lokale besturen die uitdagingen opnemen. Cohousing, intergenerationeel leven, al die nieuwe leefvormen verdienen het getest te worden. Laat de lokale besturen daar de voortrekkers zijn, ook wat betreft initiatieven betreffende interculturaliteit, een fikse uitdaging voor onze gemeenschap in Vlaanderen.'

De geopolitieke situatie is gespannen, verward en gevaarlijk. Aan alle kanten wordt bespaard om extra geld aan defensie te geven. Wat houdt u energiek genoeg om in deze moeilijke tijden het enthousiasme voor uw werk op te brengen?

'Maar er is geen geld tekort (*lacht*)! Sla op om het even welke dag om het even welke krant open en je krijgt nieuws over miljonairs en multimiljonairs. Er zijn organisaties, landen, zakenlui en stichtingen die superrijk zijn. In België heeft de Koning Boudewijnstichting een spaarpot van meer dan een miljard euro. Er is véél geld in onze samenleving, maar dat geld staat vooral privaat geparkeerd en is niet beschikbaar voor het algemeen belang. Ik kom wekelijks op plaatsen en in meetings waar het gaat over honderdduizenden of zelfs miljoenen euro's of dollars. Dus aan geld geen gebrek, dat is punt één. Punt twee: de motivatie, die puur ik zeker uit de ontelbare mooie initiatieven waar ik lezingen geef, waar mensen hun idealen beleven. Er is veel volk, er is veel zin, er gebeuren ontelbaar veel mooie, concrete acties op alle niveaus, in wijken, in scholen, in woonzorgcentra, in bedrijven, in het verenigingsleven.'

'Dat toont aan dat de SDG's ook vandaag nog steeds inspirerend werken. Er zijn weinig teksten van de Verenigde Naties die zo wijd en zijd bekend zijn als Agenda 2030 en nog minder teksten waar zo'n enorm aantal lezingen en workshops uit voortvloeien. Meer nog: volgens mij is Agenda 2030 de VN-tekst die na de Mensenrechtenverklaring het meest wordt gebruikt op zoveel verschillende manieren van speelgoed voor peuters tot academische traktaten. De tekst is in alle mogelijke talen vertaald, en zelfs in brailleschrift beschikbaar, en dat is zeer uitzonderlijk.'

'Agenda 2030 biedt uiteraard inspiratie aan opvallende initiatieven zoals de jaarlijkse VVSG-actie 'Lokale Helden' in september tijdens de Week van de Duurzaamheid. Anderzijds zijn er dichters die het thema behoedzaam en in alle rust aan bod laten komen in hun werk. En dat is goed. Als mensen me vragen of we met Agenda 2030 en de SDG's de gewenste duurzaamheid zullen realiseren, zeg ik: zeker, maar nooit helemaal. Misschien zullen we met verstilling, versobering, schoonheid of een stukje poëzie verder geraken met onze verduurzaming dan met veel technische analyses en goedbedoelde politieke acties.' —

De Verenigde Naties zien in de Sustainable Development Goals (SDG's) de beste manier om van de wereld een betere plek te maken voor iedereen. Ook steden en gemeenten kunnen zich inschrijven in de realisatie van zelfgekozen SDG's en zo mooie stappen zetten in de richting van een ideale wereld. Burgemeesters **Jan Vanderstraeten** van Lebbeke, **Katrien Schryvers** van Zoersel en **Luk Draye** van Herent getuigen over hun ervaring met SDG's.

Lokaal beleid, internationale visie

MARC PEIRS
redacteur Lokaal

'Het vorige bestuur had de SDG's al een prominente plaats gegeven en wij willen ons beleid er nu inhoudelijk nog sterker aan koppelen.'

STEFAN DE WICKERE

Luk Draye: 'De SDG's en Agenda 2030 zijn door de VN en de vertegenwoordigers van nationale regeringen goedgekeurd. Deze inspanningen moet je niet alleen aan de hogere echelons overlaten.'

Ze kennen elkaar amper, de drie burgemeesters die aan dit gesprek deelnemen, maar één eigenschap delen ze zeker: optimistisch voluntarisme om van de SDG's in hun gemeentelijk beleid 'een evidentie te maken', zoals burgemeester Luk Draye van Herent het stelt: 'Net als alle gemeenten zijn wij momenteel bezig met de opmaak van ons meerjarenplan tot 2030. Het vorige bestuur had de SDG's al een prominente plaats gegeven en wij willen ons beleid er nu inhoudelijk nog sterker aan koppelen.'

Hoe?

Luk Draye: 'Door ons bij elke actie en maatregel af te vragen of er SDG's van toepassing kunnen zijn, en welke dan wel, en door te toetsen of we beantwoorden aan de doelstellingen van de SDG's. Bijvoorbeeld streven naar minder armoede, hoe doe je dat zonder dat er stigmatisering plaatsgrijpt van mensen die het al niet breed hebben?'

Vraagt het een soort permanente alertheid om te zien of je beleid niet in conflict komt met de SDG's?

Jan Vanderstraeten: 'Bij ons in Lebbeke blijkt het grote pluspunt te zijn dat op het niveau van de administratie de koppeling of de reflex veel sneller gemaakt wordt vanuit de vraag: Welke SDG's zijn hier in het geding? Dus: welke andere diensten moeten bij deze of gene maatregel betrokken worden? Zo merk ik dat de dienst Openbare Werken goed samenwerkt met de Milieudienst of de dienst Stedenbouw, al die ploegen geven hun terugkoppeling omdat men zich spontaan afvraagt welke SDG's een rol kunnen spelen, en hoe die verschillende SDG's die hier en daar in het geding zijn, die andere doelstellingen dichterbij kunnen brengen. Kortom, er wordt veel meer samengewerkt dan naast elkaar gewerkt.'

Is die reflex naar samenwerking spontaan gegroeid of hebt u dat van boven uit gedirigeerd?

Jan Vanderstraeten: 'Die is spontaan gegroeid, vooral dankzij de inzet van een aantal stafmedewerkers die de invoering van de SDG's sterk op het voorplan hebben getrokken. (denkt even na) Wat ik niet meer zou doen is eerst ons meerjarenplan opstellen en daarna, en cours de route, de plannen koppelen aan de SDG's wanneer die bij het beleid passen. Want zo organiseer je hoe dan ook inconsequenties en gevallen van dubbelop werken. Nu genieten we van het voordeel dat we een nieuw meerjarenplan kunnen opstellen met de SDG's er al in verwerkt. De kansen om beleid te maken rond SDG's zijn van meet af aan duidelijk, met een grotere uniformiteit en efficiënter

werken. Eigenlijk gaat het om een soort van bedrijfscultuur, een doordrongenheid van de hele organisatie, een manier van kijken of iedereen mee is.'

Hoe begin je daaraan?

Katrien Schryvers: 'Wij hebben de voorbije periode al gewerkt met de cirkeloefening waarbij je per dienst gaat nadenken in hoeverre je aan bepaalde onderdelen van dit of dat beleidswerk kunt meewerken en bijdragen. En of je altijd voldoende oog voor de effecten van je beleid hebt. Ik heb het dan bijvoorbeeld over een dienst Financiën waar men ook administratief een aantal dingen afhandelt, die geconfronteerd wordt met slechte betalende, mensen die hun belastingen of boetes niet of niet tijdig betalen. Hebben we er wel oog voor dat die mensen het moeilijk kunnen hebben en hoe kunnen we aan dergelijke problemen tegemoetkomen? Zelfs intern, bij de personeelsdienst, hoe ga je om met eigen medewerkers die worstelen met loonbeslag? Hou je daar rekening mee en ga je, bijvoorbeeld, gevoelig zijn voor kwesties als een tijdige betaling van het loon? Want dat scheelt voor veel mensen een slok op de borrel in het rondkrijgen van de maand. Als mensen op de dienst Financiën die reflex niet hebben, dan weet je niet wie van je personeel het moeilijk heeft. Maar als je op die spijker blijft slaan, dan wordt die attitude een bijna natuurlijke reflex in heel je organisatie. Zo krijgt iedereen een zekere sensitiviteit voor armoede dichtbij, en zodra die bal rolt, kun en wil je hem niet langer stoppen.'

Waarom doen jullie gemeenten mee met de SDG's en met Agenda 2030, de opvolger van de zogenaamde Millenniumdoelstellingen die de SDG's in één document bundelt?

Luk Draye: 'Om te beginnen is het een puur politiek-morele kwestie. De SDG's en Agenda 2030 zijn door de VN en de vertegenwoordigers van nationale regeringen goedgekeurd. Dan lijkt het me logisch dat je daar als lokaal bestuur aan meewerkt. Deze inspanningen moet je niet alleen aan de hogere echelons overlaten. Je hebt er als lokaal bestuur ook voordeel bij want, het is al gezegd in dit gesprek, de gedachten en ideeën achter de SDG's en Agenda 2030 doordringen je organisatie en helpen je streven naar interne samenwerking.'

Jan Vanderstraeten: 'Je begint geleidelijk te beseffen dat het verhaal ook voor de lokale gemeenschap van belang is.'

Katrien Schryvers: 'Ik vind het bijzonder belangrijk dat iedereen beseft dat iedereen ook zijn bijdrage kan leveren, hoe klein ook. Het zijn al die kleine bijdragen, ook lokaal, die samen meer resultaat kunnen opleveren. We moeten niet alleen naar hogere overheden kijken, we kunnen ook zelf bijdragen aan een duurzamer wereld, en daar staan we niet altijd bij stil.'

Elk van jullie gemeenten telt om en bij de 22.000 inwoners. Ik wil niemand beledigen, maar kan elke gemeentelijke ambtenaar al die internationale informatie verhapstukken? Is hij of zij uitgerust om de problematiek van SDG's en Agenda 2030 te doorgronden?

Jan Vanderstraeten: 'Ja hoor. De informatie is allemaal laagdrempelig en trouwens, ik vind dat internationale inspanningen en ideeën niet van bovenaf maar van onderuit moeten starten. Het feit dat de SDG's en Agenda 2030 internationale instrumenten zijn, dat ze dus identiek zijn in welk land of welke stad ook waar je ermee werkt, maakt het gemakkelijk om best practices te vinden, om voorbeelden uit de hele wereld te hanteren. Dat neemt niet weg dat kleinere gemeenten inderdaad beter keuzes maken op welke domeinen ze actief willen zijn. Neem de SDG "degelijk onderwijs", hoe moet je een dergelijke

parameter toepassen in een relatief kleine gemeente als de onze? Op andere domeinen zijn wij dan weer de leidende kracht. Neem de SDG 'proper water'. Wat in de Schelde stroomt, daar heeft Lebbeke geen grip op. Maar wat wijzelf in Schelde of Dender laten stromen, daarover hebben we het voor het zeggen, die waterkwaliteit kunnen we monitoren en bijsturen. Wat ik ook al langer merk

is dat het niet alleen overheden zijn die werken met de SDG's, ook bedrijven doen dat. Wij hebben verbanden gevonden met dat bedrijfsleven. Een mooi voorbeeld is onze peperkoekfabrikant Vondelmolen. Die is volledig energieneutraal. Wij als gemeentebestuur zijn net als Vondelmolen pioniers in duurzaam beleid. Maar we wisten het niet van elkaar (*lacht*). Sinds we elkaar hebben gevonden, hebben we goed samengewerkt en ideeën uitgewisseld.'

Katrien Schryvers: 'Je moet partners zoeken, dat klopt. Werken aan de cultuur in je eigen organisatie is natuurlijk extreem belangrijk, maar je moet ook ruimer kijken, zodat je het effect krijgt van uitdijende cirkels wanneer je een steen in een poel gooit. En zo boek je meer en meer resultaten. Als ik één voorbeeld mag geven? We hebben bij ons in Zoersel samenwerking georganiseerd tussen alle basisscholen, ongeacht het net waartoe ze behoren. De vijfdes en zesdes van alle scholen werken samen. Wij noemen dat de klimaatbende. In de loop van het jaar doen die leerlingen allerlei acties samen, hebben ze gezamenlijke infomomenten, workshops, activiteiten extra muros met bezoek aan een kringloopwinkel of een windmolen. Al die initiatieven voor duurzaamheid en energie linken we ook aan SDG's rond armoede, milieu, biodiversiteit enzoverder. Je hoort en ziet dat die jongeren thuis ook met hun ouders over deze thema's praten. Het zijn vaak de kinderen die de ouders opvoeden (*lacht*).'

Betrokkenheid van de burger lijkt me inderdaad doorslaggevend. Zonder dat valt alles op een koude steen. Hoe krijg je hem en haar gemotiveerd?

Katrien Schryvers: 'Belangrijk is dat de mensen de haalbaarheid van acties van dichtbij zien. Wij hebben in Zoersel het geluk dat (geëngageerd tv-maker) Dieter Coppens een van onze inwoners is. Coppens is iemand die steeds op de eerste rij staat bij initiatieven ten voordele van milieu, natuur, klimaat. Daar zijn allerlei acties uit gegroeid, bijvoorbeeld Bye Bye Gazon. Laat een stuk van je gras in het wilde weg groeien ten voordele van de bijen maar ook voor de hele biodiversiteit. Na een jaar is dat bescheiden initiatief in veel gemeenten uitgegroeid tot massa's wilde grasperken met een schat aan bloemen en insecten.'

Agenda 2030 bundelt de 17 SDG's in één handig overzicht. Je kunt als bestuur eigen keuzes maken. Hoe maak je je eigen selectie?

Jan Vanderstraeten: 'Sommige van die 17 doelen kun je als lokaal bestuur vrij snel identificeren en onder handen nemen. Andere spelen zich boven ons hoofd af. Internationaal recht en rechtvaardigheid, eerlijke handel, al dat soort kwesties, de geopolitieke processen die de wereld beheersen, daar heb je als lokaal bestuur maar geringe invloed op. Op andere thema's kun je dan weer wel wegen; proper water bijvoorbeeld. Toch zie je dat verschillende SDG's met elkaar te maken hebben en op elkaar inspelen. Armoede en toegang tot proper water zijn bijvoorbeeld twee thema's die nogal in elkaar vasthaken. En dat is precies wat de VN en Agenda 2030 graag zien gebeuren.'

Katrien Schryvers: 'Sommige doelstellingen leunen dicht bij het lokale bestuur aan dan andere, dat staat buiten

Jan Vanderstraeten:
'Eigenlijk gaat het bij werken met de SDG's om een soort van bedrijfscultuur, een doordrongenheid van de hele organisatie, een manier van kijken of iedereen mee is.'

STEFAN DEWICKERE

Katrien Schryvers:

‘Zaak is om de aandacht voor SDG’s in gang te steken. Voor je het weet is dat proces niet te stoppen en zal je hele organisatie ervan doordrongen raken.’

kijf. Maar leg je niet te snel neer bij de gedachte dat je als lokaal bestuur geen greep hebt op geopolitieke thema’s. Eerlijke handel, zei je? Als gemeente heb je de kans en de keuze om je te profileren als fairtradegemeente (*die steevast kiest voor eerlijke en duurzame producten - nvdr*). Dat is misschien een kleine stap, maar je toont er wel je betrokkenheid mee.’

Jan Vanderstraeten: ‘Het is net het samenklitten van verschillende aspecten die Agenda 2030 als inspiratiebron waardevol maakt. In Lebbeke is de grootste werkgever chocoladefabrikant Callebaut. Die zet al langer in op duurzaamheid, met name op aandacht voor eerlijke cacao. Op dat vlak heeft Callebaut in het globale Zuiden grote stappen gezet. Nu is het sluitstuk van duurzaamheid de kwestie of de meer dan duizend werknemers in Lebbeke met de fiets kunnen komen werken. Als lokaal bestuur ga je uiteraard mee in dat verhaal. Je zorgt ervoor dat die werknemers op grondgebied Lebbeke een degelijk en veilig fietspad ter beschikking hebben. Zulke samenwerking helpt je om aan verschillende SDG’s tegelijkertijd te werken: mobiliteit, duurzaamheid, veiligheid.’

Katrien Schryvers: ‘Op het internationale speelveld heeft Zoersel sinds 2011 een stedenband met Bohicon in Benin. Daarmee zijn de banden wel intensief. Er lopen niet alleen projecten van gemeente tot gemeente maar ook – en dat vind ik zeer belangrijk – van burgers en organisaties. Een groep gewone inwoners heeft in Bohicon mee initiatief genomen voor mensen met een beperking. Anderen besloten om ginder een internaat voor dove kinderen te ondersteunen. Een voorziening voor mensen met een mentale beperking in Zoersel leidt mensen van daar op en ons psychiatrische ziekenhuis speelt een actieve rol. En ja, je kunt zeggen dat die initiatieven druppels op een hete plaat zijn, maar die druppels betekenen voor de mensen daar een heus verschil. Alleen dankzij samenwerking geraak je ergens.’

Luk Draye: ‘Ook wij in Herent kaderen onze stedenband met Cobán in Guatemala expliciet in de aandacht voor SDG’s. In 2027 bestaat de jumelage 25 jaar. We hebben in die periode al verschillende spraakmakende projecten samen op het getouw gezet. Zo hebben we in Cobán een week lang een conferentie gevoerd over de rol en plaats van steden en gemeenten. Of nog een voorbeeld: een delegatie van Cobán hebben we in Herent uitgenodigd om ons OCMW te evalueren. Die delegatie viel het op dat ons OCMW vooral mikt op individuele burgers, terwijl het zich volgens de Guatemalteken beter zou richten op de sociologische groep van armen en meer structureel zou werken. Uit die evaluatie is een groepswerking ontstaan van OCMW-cliënten die elkaar versterken door over hun ervaringen te getuigen.’

Op dit eigenste moment stelt elk gemeentebestuur zijn meerjarenplan 2026-2030 op. Zit de aandacht voor SDG’s erin verwerkt?

Katrien Schryvers: ‘We hebben in Zoersel een heel uitgebreide informatie- en participatieronde georganiseerd. De bevindingen daarvan zetten we om in concreet beleid gebaseerd op de SDG’s. Maar eerst kunnen dus heel veel mensen hun mening en input geven. Steeds stellen we onszelf de vraag of en hoe elke actie past in Agenda 2030. We vragen ons ook af hoe we het beleid zullen voeren. Iedereen is voorstander van een nieuwe bibliotheek? Prima. Maar we denken meteen een stuk verder en we beslissen dat die duurzaam zal zijn.’

Jan Vanderstraeten: ‘Wij gaan elke actie koppelen aan concrete doelstellingen van Agenda 2030 en de 17 SDG’s. Stel dat de gemeente een nieuw stuk infrastructuur nodig heeft. Dan ga je zorgvuldig na of je twee of drie vliegen in één klap kunt slaan: los je met je nieuwe infrastructuur ook de kwestie van proper water op, en/of een stukje van de mobiliteitsproblematiek? Misschien zie je een link tussen twee gemeentediensten die hierin samen kunnen werken. En moet je dan niet de bevoegde schepen mee aanspreken? Zo kom je tot kansen en mogelijkheden die je eerder niet eens had opgemerkt.’

Luk Draye: ‘Ik zie dat in de aankoopdienst van Herent de reflex is gegroeid om duurzaamheid als een belangrijk criterium te beschouwen. We moeten niet alleen rekening houden met onze portemonnee maar ook met de duurzaamheid van diensten, producten, materialen. Het mag misschien net een tikkeltje meer kosten als het duurzaam is. Dat geeft je toch houvast in je werk.’

Ik zie drie bevlogen burgemeesters die gemarineerd zijn in het verhaal van SDG’s en Agenda 2030. Wat zou jullie gouden tip zijn voor collega-burgemeesters die nog geen kaas hebben gegeten van de problematiek?

Luk Draye: ‘Wat belangrijk is, is dat je in je meerjarenplan voldoende financiële ruimte moet durven vrijmaken voor je acties die passen in de SDG’s, bijvoorbeeld voor je stedenband. Jumelage is niets dat bij wijze van spreken op twee jaar afgewerkt en klaar is. Integendeel, pas door tijd en geld te investeren wordt de jumelage beter en steviger.’

Katrien Schryvers: ‘Zaak is om de aandacht voor SDG’s in gang te steken. Voor je het weet is dat proces niet te stoppen en zal je hele organisatie ervan doordrongen raken.’

Jan Vanderstraeten: ‘Het is nu een gouden moment om ermee te beginnen. Stop je SDG’s in de opmaak van je meerjarenplan.’

Luk Draye: ‘En ga eens luisteren bij de VVSG, want daar zitten verstandige mensen die klaarstaan met goede raad.’ (*hilariteit*) —

Dekolonisatie in beeld: hoe Stad Diest een koloniaal eerbetoon omvormt tot een plek van dialoog en herstel

Het verleden onder ogen zien, in al zijn complexiteit, vergt moed. In Diest leidt die moed tot een bijzonder kunstproject dat niet alleen een pijnlijk stukje geschiedenis herkadert, maar ook inwoners samenbrengt in dialoog en reflectie.

In de inkomhal van het stadhuis van Diest hing jarenlang een koloniaal eerbetoon: een plakkaat dat de Belgische aanwezigheid in Congo verheerlijkte. In een tijd van groeiend bewustzijn rond de koloniale geschiedenis werd dit symbool steeds moeilijker te negeren. De stad stond op een kruispunt. Moest het paneel verdwijnen in een opslagruimte of een hedendaags tegenverhaal krijgen? Diest kiest voor het laatste en start een participatief kunstproject 'Atelier Dekolonisé'.

Onder begeleiding van kunstenares Angélique Baeyens werkte een diverse groep inwoners een lang jaar lang samen aan een artistiek antwoord. De deelnemers reflecteerden en deelden hun persoonlijke verhalen, vaak pijnlijk, soms hoopgevend. De gemeentelijke diensten Diversiteit en Erfgoed droegen dit project met respect voor elkaars eigenheid. Er werden linken gelegd met scholen, lokale verenigingen en het Pegaguseum. Dankzij de open dialoog tussen verschillende partners ontstond verbinding en mondiaal bewustzijn.

Het resultaat: een betekenisvol mozaïekkunstwerk dat letterlijk én figuurlijk de koloniale plakkaat herkadert. Het werk is permanent te zien in de inkomhal van het stadhuis. Via een QR-code kunnen bezoekers de diepere betekenis en symboliek ontdekken.

Sommige verhalen die tijdens het traject werden gedeeld, kregen een tweede leven in een podcastreeks. De podcast raakt thema's als het koloniale dagelijks leven, de nasleep

van kolonisatie en het spanningsveld tussen herinnering en bewustwording.

Voor lokale besturen die zelf willen werken rond dekolonisatie of controversieel erfgoed, biedt Diest waardevolle lessen:

- Zorg voor professionele begeleiding bij gevoelige gesprekken. Een veilige dialoogruimte is cruciaal.
- Kies voor participatie én artistieke expressie. Kunst helpt om moeilijke thema's bespreekbaar te maken.
- Betrek verschillende stedelijke diensten én externe partners van bij de start.
- Geef tijd aan het proces: het proces van dialoog is minstens zo belangrijk als het eindresultaat. —

JOKE VANREPELEN

VVSG-stafmedewerker internationaal

Ben je geïnspireerd geraakt?
Neem contact op via diversiteit@diest.be

Ondanks de wereldwijde besparingen op ontwikkelings-samenwerking blijft onderzoeker en bijzonder hoogleraar **Sara Kinsbergen** (Radboud Universiteit) hoopvol. 'Ik zie dat er nog altijd ongelooflijk veel solidariteit bestaat. Dat is een groot goed dat we moeten koesteren.'

'Net op een moment dat de mondiale uitdagingen prangerender en complexer worden – denk maar aan de gevolgen van de klimaatverandering – beleven we wereldwijd de grootste bezuinigingen ooit op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. België, Frankrijk, Duitsland, Engeland, Finland, Zweden, Nederland, de VS: het zijn allemaal landen die momenteel in plaats van de nodige twee stappen vooruit, vier stappen achteruit zetten. Huidige schattingen gaan voor 2025 uit van wereldwijde bezuinigingen van 30 tot 70 miljard euro. In het licht van de groeiende uitdagingen vind ik dat enorm zorgwekkend. Dat besef daalt stilaan ook in bij burgers en overheden. Samen met vele anderen vind ik het onverantwoord om je, zoals we in Nederland zeggen, achter de dijken te verschuilen op een moment dat we als wereldburgers meer dan ooit met elkaar verbonden zijn.'

'Voor de realisatie van de duurzameontwikkelingsdoelen heeft iedereen zijn taak: burgers, kennisinstellingen, bedrijven, overheden. Maar overheden hebben toch een heel bijzondere functie, omdat zij keuzes kunnen maken die andere spelers – het middenveld, burgers – niet zo snel of zo goed kunnen maken. Denk maar aan investeringen in goed bestuur in ontwikkelingslanden, een correct belastingstelsel helpen creëren en organiseren bijvoorbeeld. De vierde pijler in duurzame ontwikkeling – de vrijwillige burgerinitiatieven en initiatieven van private stichtingen en fondsen – zal zich daar niet

'Je kunt geen beleid voeren dat stopt aan de gemeente- of landsgrenzen, in de illusie leven dat wat daarbuiten gebeurt geen invloed heeft op jouw burgers.'

snel op richten. Of denk aan het werk van het Amerikaanse overheidsdepartement USAID in de strijd tegen het hiv-virus. De ongelooflijke vooruitgang die daar de voorbije twintig jaar is geboekt, dreigt nu in één klap teniet te worden gedaan. En het zal heel moeilijk worden om dat te herstellen.'

'We worden dagelijks geïnformeerd en ondervinden aan den lijve hoe verweven onze wereld wel is, denk aan de energiecrisis of de coronapandemie. Tegelijk denk ik dat we momenteel in een fase verkeren waarin veel mensen zelf moeilijkheden ervaren in hun leven. In Nederland bijvoorbeeld is er een enorm tekort op de woningmarkt,

waardoor veel jongeren opnieuw bij hun ouders gaan wonen. "Hoe verwacht je nu dat ik internationaal solidair ga zijn als ik niet eens mijn eigen kind aan een woning kan helpen?" is een opmerking die vaak terugkomt in onze onderzoeken. Het zijn zulke problemen dicht bij huis – soms reëel, soms gepercipieerd – die maken dat we misschien wel weten wat er in de wereld gebeurt maar dat we ons er niet altijd voor open kunnen stellen.'

'Uit onderzoek blijkt dat solidariteit – zowel veraf als dichtbij – wel degelijk nog altijd bestaat. Mensen die het financieel moeilijk hebben, blijken zelfs verrassend vaak solidair te zijn: ze doen vrijwilligerswerk, helpen de bureaus, delen hun maaltijden. Het is een politieke keuze om die vormen van solidariteit al dan niet aan te wakkeren. In Nederland is er de laatste vijftien jaar immers bespaard op budgetten voor burgerbetrokkenheid, internationale solidariteit, ontwikkelingssamenwerking. Die budgetten staan nu dus ook onder druk in België en Vlaanderen, waar deze bestuursperiode respectievelijk 25 en 10 % bespaard zal worden, wat dan weer doorsijpelt naar de provincies en gemeenten. Maar terwijl sommige steden of provincies fors afschalen, zijn er ook besturen die ervoor kiezen om er net nu voluit voor te gaan. De provincie West-Vlaanderen bijvoorbeeld reserveert 1% van het budget voor mondiaal beleid. Toen ik dat hoorde, was ik stomverbaasd. Dat is toch fantastisch! Ik geloof heel erg in het principe van solidariteit. Samenwerken aan een betere wereld, vanuit het besef dat we allemaal met elkaar verbonden zijn.'

'België beschikt vandaag nog altijd over een heel fijnmazig netwerk betreffende burgerbetrokkenheid en internationale solidariteit. Dat is uniek en dat moet je echt koesteren. Van de federale overheid over de regio's tot de provincies en gemeenten, van het bestuur over het middenveld en koepels zoals 11.11.11 tot de particuliere initiatieven: op alle niveaus zijn er groepen die aan mondiale samenwerking en burgerbetrokkenheid werken. Er is een heel decentrale structuur. In Nederland bestond er vroeger iets soortgelijks maar dat is sinds 2010, 2011 volledig afgebroken. We hebben burgerbetrokkenheid en internationale solidariteit hier door bezuinigingsbeleid zien verdwijnen uit de haarvaten van de samenleving. Maar ook in Vlaanderen staat het model onder druk. De GROS'en, de gemeentelijke raden voor ontwikkelings-samenwerking, verouderen en vinden moeilijk nieuwe leden. En ook voor organisaties zoals 11.11.11. is het

Solidariteit een menselijk gezicht geven

Sara Kinsbergen

geboren in Deurne, woont en werkt sinds 2003 in Nederland, waar ze nu bijzonder hoogleraar is aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Sinds 2006 doet ze onderzoek naar burgerinitiatieven in de wereld van de ontwikkelingssamenwerking. Die zogeheten particuliere vierde pijler (de andere drie zijn overheden, multilaterale organisaties en het georganiseerde middenveld) omvat initiatieven van gemotiveerde particulieren en van private stichtingen of fondsen. Burgerbetrokkenheid vormt de rode draad in haar onderzoek, dat een diversiteit aan spelers en thema's (vormen van samenwerking, impact, machtsverschuivingen, dekolonisering) behandelt.

NIELS ROOS

blijkbaar minder evident om vrijwilligers te vinden. Combineer dat met slinkende overheidsbudgetten en verdwijnende medewerkers, en je ziet dat het bouwwerk begint te wankelen. Wat ik iedereen die solidariteit een warm hart toedraagt dus zou willen aanraden is om net op dit moment heel alert te zijn. Welke structuren willen we zeker beschermen? Hoe kunnen we ons misschien beter organiseren om relevant en bij de tijd te blijven? Alle niveaus zouden moeten samenzitten om die analyse te maken. In Nederland komen we pas nu opnieuw voorzichtig in een fase dat er belang wordt gehecht aan mondiaal burgerschap, maar er resten nog maar weinig kennis en structuren. Het kost jaren om dat weer op te bouwen.'

'Het is meer dan ooit belangrijk dat ook lokale besturen hun rol spelen in internationaal, mondiaal beleid. Burgers hebben recht op nationale en lokale beleidsmakers die doordrongen zijn van het idee van lotsverbondenheid. Je kunt geen beleid voeren dat stopt aan de gemeente- of landsgrenzen, in de illusie leven dat wat daarbuiten gebeurt geen invloed heeft op jouw burgers. Lokale besturen moeten zich afvragen hoe ze zich verhouden tot die veranderende wereld. Een eerste facet is impact: een steentje bijdragen aan een betere wereld. Vanuit het besef dat het maar goed kan gaan met je gemeente als het goed gaat met de wereld. En omgekeerd: dat als het goed gaat in je gemeente, dat ook kan bijdragen aan een betere wereld. Daarnaast is of wordt internationale solidariteit nu vaak ontmenselijkt: ontwikkelingssamenwerking wordt gezien als een heel complex systeem, dat de laatste jaren bovendien alleen nog maar economisch of transactioneel benaderd wordt. Gemeenten, het niveau dat het dichtst bij de burger staat, zijn ideaal geplaatst om die burgers en lokale gemeenschappen aan de andere kant van de wereld opnieuw een gezicht te geven. Door contacten te onderhouden, te investeren in projecten en daar dan het menselijke verhaal van te brengen.'

'Ik vind het belangrijk om diegenen die wel nog solidair zijn, op welke manier dan ook, de nodige aandacht te geven, in de spotlights te plaatsen. Zodat we dat blijven zien, dat vasthouden. Want als je al die kleine solidaire gestes en initiatieven – lokaal en internationaal – bij elkaar optelt, kom je wel degelijk aan een grote som. Communicatie is uiterst belangrijk. Het is de taak van de media en maar zeker ook van lokale besturen om de

'Gemeenten zijn ideaal geplaatst om die burgers en lokale gemeenschappen aan de andere kant van de wereld opnieuw een gezicht te geven. Door contacten te onderhouden, te investeren in projecten en daar dan het menselijke verhaal van te brengen.'

wereld veraf dichtbij te brengen, en om te laten zien dat die solidariteit bestaat. Om de impact te laten zien van die initiatieven, de positieve effecten ervan op mensenlevens.'

'Je wordt niet geboren als wereldburger, als iemand die denkt, handelt en voelt vanuit dat perspectief. Je moet daarin gevoed worden, je hebt daar aanjagers voor nodig: je ouders, het onderwijs... Als financiers van structuren spelen overheden een belangrijke rol in dat werken aan draagvlak voor burgerschap en mondiaal bewustzijn. Ik zou alle lokale besturen dus willen aanraden om net nu de moed te hebben om tegen de stroom in te gaan en om te tonen dat zij als lokale gemeenschap wél in verbinding willen staan met andere lokale gemeenschappen. Dat ze een stap vooruit zetten uit solidariteit.'

'Om de SDG's te realiseren komen we op jaarbasis vier biljoen dollar te kort. Maar die SDG-agenda was en is uitermate belangrijk, omdat hij ons in staat heeft gesteld om aan heel veel mensen, jong en oud, duidelijk te maken hoe de wereld eigenlijk in elkaar zit en dat problemen niet van ontwikkelingslanden zijn maar van iedereen, en dat er dus ook inspanningen nodig zijn van iedereen. Ook al gaan we de doelen niet realiseren, wat mij betreft is dat al de winst: de SDG-agenda heeft ons in staat gesteld om hier met meer mensen over te spreken. Als bewustwordingsproces zijn de SDG's heel belangrijk geweest.' —

GUY BOURGEOIS
redacteur Lokaal

VERBETER
DE WERELD
VANUIT JE
LUIE ZETEL

AAN HET DR
VANEEN BE

Twée gemeenten, één gedeelde wereld

Als we de klassieke stedenband nu eens herbekeken? Wie weet kan internationale samenwerking dan eenvoudiger en doelgerichter verlopen, met meer nadruk op gelijkwaardigheid en wederzijds leren? De VVSG zoekt het uit via de SDG-partnerschappen met lokale besturen in Vlaanderen en Benin. De gemeente Laarne en de stad Sint-Truiden gingen eind maart op werkbezoek in Benin. Algemeen directeur Ellen Leroy van Laarne vertelt over haar indrukken.

Internationale samenwerking is al lang niet meer enkel een zaak van nationale regeringen. Lokale besturen kampen wereldwijd met dezelfde uitdagingen: klimaat, burgerparticipatie, economie, afvalbeheer... Bij VVSG merken we dat Vlaamse besturen nood hebben aan een meer toegankelijke en thematisch gerichte aanpak, die beter past bij hun beschikbare tijd en middelen. Daarom starten we, met steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGD), de SDG-partnerschappen: kortlopende samenwerkingen rond

verwondering, respect en reflectie. “Ouinhi – Laarne: twee gemeenten, één gedeelde wereld,” schreven we op het relatiegeschenk dat we overhandigden aan de burgemeester van Ouinhi. Die boodschap bleek meer dan symbolisch.’

De realiteit was soms confronterend: scholen zonder stromend water, gezondheidscentra met amper personeel. Maar ondanks de beperkte middelen tonen artsen, schooldirecteuren en lokale ambtenaren dagelijks een indrukwekkende veerkracht. ‘Het respect en de openheid waarmee we

vertegenwoordiging in de gemeenteraad. En tot slot het efficiënte grondgebruik: Gemeentelijke percelen worden strategisch ingezet voor voedselproductie.’

Naast structurele bijeenkomsten en werkbezoeken blijven de gemeenten de komende maanden digitaal met elkaar in contact. De Vlaamse en Beninse besturen beslissen samen hoe ze het resterende werkbudget van 4250 euro per gemeente zullen gebruiken en hoe ze elkaar kunnen blijven inspireren en ondersteunen met bepaalde leervragen.

Ellen Leroy:
‘De inzichten uit Ouinhi en Covè zijn niet vrijblijvend. Met een actieplan in de hand zetten we de komende maanden in op verdere uitwisseling.’

VINO FOTOGRAFIE

één thema, met beperkt budget. Twee Vlaamse gemeenten werden gematcht met een gemeente in Benin. Samen gaan ze twee jaar lang in dialoog over een concreet beleidsdomein en wisselen ze praktijkervaringen uit. Bij Laarne en de gemeente Ouinhi gaat het over lokale economie en participatie.

Warm welkom in confronterende context

Recent organiseerde de VVSG een werkbezoek aan Benin. Hieraan nam een politiek-ambtelijke delegatie uit Laarne en Sint-Truiden deel. Ellen Leroy blikt kort terug: ‘Op 22 maart 2025 vertrokken we met een delegatie naar Benin. Wat volgde was een intense week van uitwisseling,

ontvangen werden, maakten diepe indruk. Tijdens het werkbezoek leerden we van lokale adviesraden, landbouwcoöperaties en gemeentelijke diensten hoe participatie, economische ontwikkeling en landbouw in Ouinhi vorm krijgen. Deze inzichten uit Ouinhi en Covè zijn niet vrijblijvend. Met een actieplan in de hand zetten we de komende maanden in op verdere uitwisseling.’

Ellen Leroy somt enkele inspirerende zaken op die ze mee naar huis namen. ‘Ten eerste sterk lokaal overleg: Wekelijks overleg op maandag tussen sleutelfiguren van de administratie versterkt de afstemming en informatiedoorstroming. Ten tweede de verankerde participatie: Elke dorpskern heeft een stem door een

Eén gedeelde wereld

Het SDG-partnerschap tussen Laarne en Ouinhi toont dat mondiale solidariteit lokaal begint. Uitdagingen stoppen niet aan gemeente- of landsgrenzen, maar door samen te werken en te leren van elkaar, vinden we lokaal betere oplossingen.

Ellen Leroy: ‘Voor ons vertrek wisten we niet wat te verwachten. Nu kijken we terug op een ervaring die ons aan het denken heeft gezet. Internationale samenwerking begint in je gemeentehuis. Met ons actieplan zetten we de komende maanden in op verdere uitwisseling.’ –

MICHEL OUVRY
VVSG-stafmedewerker
internationaal

Samen bouwen aan inclusieve vooruitgang

De Beninse gemeente Pèrèrè werkt sinds 2018 samen met de Vlaamse gemeente Anzegem. De stedenband draait niet alleen om projecten, maar vooral om gedeelde visie en wederzijds vertrouwen. Met beperkte middelen zet burgemeester dr. Abdoulaye Alassane Nouhoun grote stappen richting Agenda 2030. Zijn boodschap is krachtig en herkenbaar: 'De duurzame-ontwikkelingsdoelen zijn geen verre idealen, maar concrete handvatten voor lokaal beleid.' Hij vertelt hoe de SDG's in Pèrèrè lokaal vorm krijgen, en waarom vrouwen daarin een sleutelrol spelen.

'De duurzameontwikkelingsdoelstellingen zijn ons kompas,' zegt burgemeester Alassane. 'Pèrèrè telt 61 dorpen gespreid over zes arrondissementen. Elk heeft eigen prioriteiten. Met de SDG's kunnen we daar lokaal de vinger op leggen, ze afwegen en ze opnemen in ons gemeentelijk ontwikkelingsplan.' Dat plan, het Plan de Développement Communal (PDC), werd opgesteld met steun van de Zwitserse ontwikkelingssamenwerking. Maar de uitvoering ligt bij de dorpen zelf. 'Het zijn hun prioriteiten, hun middelen, hun toekomst.'

tebudget. Zo kon het dorp Bonrou zelf een gezondheidscentrum realiseren.

De principes van inclusie en sociale rechtvaardigheid zijn leidend in het beleid van Pèrèrè. Minstens twee keer per jaar organiseert de gemeente open verantwoording aan de bevolking. 'Transparantie leidt tot vertrouwen. En dat is nodig als je samen iets wilt opbouwen.'

Bij de beleidsplanning worden ook kwetsbare groepen betrokken: mensen met een beperking, ouderen, jongeren, vrouwen in armoede. 'We luisteren, wegen af en maken keuzes. Zo zorgen we dat niemand uit de boot valt.'

we veel van elkaar, tijdens bezoeken en in concrete projecten.'

De uitwisseling gebeurt trouwens niet enkel op gemeentelijk niveau. 'Onze scholen werken samen. Onze vrouwenverenigingen onderhouden contacten. En we willen blijven inzetten op interculturele uitwisseling en gedeeld leren.'

Dromen voor de toekomst

Wat hoopt burgemeester Alassane voor de toekomst? 'Ik wil dat Pèrèrè een modelgemeente wordt, net zoals Anzegem. Een plaats waar vrouwen economisch autonoom zijn, kinderen naar school

Abdoulaye Alassane Nouhoun: 'Vrouwen verwerven erkenning, onafhankelijkheid en invloed in hun gemeenschappen. En wanneer vrouwen floreren, floreren ook gezinnen en dorpen.'

Van alfabetisering tot vrouwencoöperaties

Dankzij PAGEDA is intussen 47% van de volwassenen gealfabetiseerd. De gemeente koppelt dit aan economische emancipatie: vrouwen verwerken maniok en soja tot gari en sojakaas en zetten met steun van Anzegem ook een productie-eenheid voor karitéboter op. 'Het levert meer op dan inkomen,' zegt Abdoulaye Alassane. 'Vrouwen krijgen erkenning, zelfstandigheid en invloed. En wanneer vrouwen floreren, floreren gezinnen en dorpen.'

Niemand achterlaten

Pèrèrè pioniert in Noord-Benin met participatief begroten. Inwoners geven in hun dorp aan wat voor hen prioritair is. Die input wordt verwerkt in het gemeen-

Samen werkt het beter

Pèrèrè bewijst dat internationale samenwerking loont. Sinds 2018 bestaat er een stedenband met Anzegem. Die leverde al concrete resultaten op, zoals steun aan vrouwencoöperaties voor maniokverwerking en afvalinzameling in de wijk Bawara. 'We hebben vuilnisbakken kunnen aankopen en het afval wordt nu regelmatig opgehaald,' vertelt de burgemeester. 'Dat heeft niet alleen de gezondheid en hygiëne verbeterd, maar ook de uitstraling van de wijk én de lokale economie gestimuleerd.'

De samenwerking berust volgens Alassane op drie pijlers: vertrouwen, kennisuitwisseling en wederzijds respect. 'Toen Anzegem middelen overmaakte zonder ons al te goed te kennen, toonden ze vertrouwen. Sindsdien leren

kunnen en jongeren toekomstperspectief vinden.' Zijn prioriteiten voor de komende jaren zijn duidelijk: de gemeenschapsradio versterken, lokale inkomsten verhogen en vooral: de samenwerking met Anzegem verdiepen. 'We willen leren hoe we onze diensten kunnen verbeteren, hoe we sterker bestuur kunnen voeren. En we hopen dat ook Anzegem blijft leren van ons.'

KATHARINA VERSTRAELEN

VVSG-stafmedewerker internationaal

Wil je meer weten over de stedenband tussen Pèrèrè en Anzegem? Contacteer dan het team Internationaal via internationaal@vvsg.be

Een boontje voor lokaal mondiaal beleid

Wanneer de portefeuilles aan het begin van de legislatuur verdeeld worden, is lokaal mondiaal beleid doorgaans geen bijzonder gegeerde bevoegdheid. De drie politici die we voor dit artikel interviewden, stonden wel op de eerste rij. Dirk De fauw, burgemeester van Brugge, Kathleen De Poorter, schepen in Evergem, en Marc Geerts, schepen in Pelt, delen een sterk gevoel voor internationale rechtvaardigheid en solidariteit, maar bovenal een onwrikbaar geloof in de kracht van lokale actie.

‘Ik ben opgegroeid in Spanje, heb veel gereisd en ook mijn kinderen op uitwisseling gestuurd. Het is belangrijk dat je de wereld kent en dat je die solidair bekijkt, we zitten nu eenmaal samen op deze aardbol.’ Als federaal parlementslid zet Kathleen De Poorter zich vooral in voor volksgezondheid. Als schepen voor internationale samenwerking in Evergem reikt haar engagement tot ver buiten de landsgrenzen.

Ook Dirk De fauw kreeg de internationale solidariteit met de paplepel ingegoten: ‘Mijn vader was gedeputeerde voor mondiaal beleid en reisde veel. Hij kwam altijd thuis met massa’s verhalen over schrijnende situaties, maar ook over het mooie werk dat missionarissen toen leverden.’ In 1985 bezocht hij zelf

lepraklinieken en gevangenissen in Kameroen. ‘Dat heeft mij enorm aangegrepen en overtuigd dat ik in de mate van het mogelijke iets moest doen aan de schrijnende situatie waarin mensen verkeerden.’

De internationale ervaring van Marc Geerts is beperkt, maar zijn strijd lust is er niet minder om: ‘Als ik de ongelijkheid zie, dan jeuken mijn handen. Ik kan niet begrijpen dat armoede en hongersnood nog bestaan in de 21ste eeuw. Elk beleidsniveau moet zijn verantwoordelijkheid nemen, ook de gemeenten, hoe klein of groot ze ook zijn.’

De wereld is een dorp

Globale uitdagingen laten zich in onze gemeenten voelen. Milieuvuiling, klimaatverandering, migra-

tiestromen, pandemieën, oorlogen. De conflicten in Gaza en Oekraïne baren de drie politici grote zorgen.

Marc Geerts: ‘De gemeente is een spiegel van de wereld. Elke crisis dwingt ons tot reflectie en actie. Lokale besturen moeten niet alleen reageren, maar ook actief bijdragen aan vrede en stabiliteit door samen met onze burgers initiatieven te nemen en onze solidariteit te tonen.’

Dirk De fauw treedt Marc Geerts bij: ‘Vrede vraagt meer dan ooit beleidsaandacht, ook op lokaal niveau. De wereld is een dorp geworden en binnen ons dorp bevindt zich de wereld. Met de toenemende diversiteit en onderlinge verbondenheid kunnen we niet anders dan een positief samenlevingsverhaal creëren. Tegen de toenemende polarisering in.’

GF BRASCHAI

ALBERT LOOS

Marc Geerts:
‘Het is onze morele plicht de solidariteit en het rechtvaardigheidsgevoel onder burgers te versterken en onze lokale verenigingen te ondersteunen in hun inzet voor een betere wereld.’

Kathleen De Poorter ziet gelijkaardige uitdagingen: ‘Evergem is een randgemeente van Gent, met zowel landelijke gebieden als stedelijke invloeden. Onze gemeente wordt diverser. Daarom hebben we samen met onze mondiale raad een inclusief verhaal ontwikkeld, met allerlei activiteiten zoals samen koken met mensen met een migratieachtergrond. Dat bevordert maatschappelijke samenhang.’

Kille of warme stad

Het doel van lokaal mondiaal beleid is internationale rechtvaardigheid, maar volgens Dirk De fauw verhoogt het ook de levenskwaliteit van lokale inwoners: ‘Als lokaal bestuur zitten we mee aan de knoppen van hoe onze leefomgeving er in de toekomst uit zal zien. En dan merk je dat de keuzes die we hier maken elders impact hebben en omgekeerd. Die onderlinge verbondenheid biedt kansen, en daarin kan lokaal mondiaal beleid net een rol spelen. Het zorgt ervoor dat een bestuur een open vizier houdt en alert blijft voor de waarden waar het voor staat.’

Marc Geerts vindt lokaal mondiaal beleid vooral een morele verantwoordelijkheid, maar ziet ook concrete voordelen, zoals een sterker sociaal weefsel. ‘Internationale solidariteit gaat hand in hand met lokale solidariteit. Het is daarom onze morele plicht om die solidariteit en het rechtvaardigheidsgevoel onder burgers te versterken en onze lokale verenigingen te ondersteunen in hun inzet voor een betere wereld. Dat versterkt ons middenveld en de sociale cohesie.’

GF

Kathleen De Poorter:
‘Het is vaak een moeilijke evenwichtsoefening, maar als er mogelijkheden zijn om duurzame beslissingen te nemen, doen we dat.’

Dirk De fauw is het daarmee eens en preciseert: ‘We ondersteunen de vele initiatieven van onze Brugse wereldburgers, moedigen onze scholen aan om met de SDG’s aan de slag te gaan en promoten handelaars die verantwoord ondernemen. Zo zetten we mooie stappen richting ideale wereld. Ik ben er zeker van dat onze burgers en bezoekers al deze initiatieven omarmen en er zelf ook graag aan bijdragen. Want een warme, solidaire stad is veel beter om in te wonen dan een kille, onrechtvaardige, tocht?’

Duurzaam aankopen en ethisch beleggen

Wat wij lokaal doen heeft dus ook een echo tot ver voorbij onze landsgrenzen. Het sleutelwoord is coherentie. Je beleid afstemmen op de SDG’s is een uitstekende manier om die coherentie te verhogen. Hetzelfde geldt voor duurzaam aankopen en ethisch beleggen, beleidskeuzes met een grote mondiale impact. Als je als gemeente met bijvoorbeeld een stedenband met een Afrikaanse stad in conflictgebied belegt bij een grootbank die investeert in de wapenindustrie, dan blijft de nettobijdrage aan internationale rechtvaardigheid beperkt. Om coherent te zijn moet de gemeente de overstap maken naar ethisch bankieren. Zo versterkt ze indirect ook haar investering in de stedenband.

Dat is exact wat Brugge deed. Burgemeester Dirk De fauw: ‘We ontvingen onlangs het certificaat “SDG Pioneer City” van UNITAR, het opleidingsinstituut van de Verenigde Naties. Een mooie

GF

Dirk De fauw:
‘Onze stad heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in internationale relaties. Ik zie het als mijn plicht om die traditie voort te zetten, want de globale uitdagingen zijn alleen maar groter geworden.’

erkenning voor onze inspanningen. De SDG’s liggen ook aan de basis van het partnerschap met de stad Ebolowa in Kameroen. Sinds 2019 hebben we onze stadsfinanciën stapsgewijs verduurzaamd met het oog op ethisch bankieren. We communiceren daar ook over en behaalden het “Transparantie ID” van Forum Ethibel. Ons duurzaam aankopen- en voedselbeleid versterkt verder de coherentie van ons mondiaal beleid.’

Kathleen De Poorter en Marc Geerts zijn ook bevoegd voor Financiën en daar trekken ze hun mondiale reflex door. Kathleen De Poorter: ‘Duurzame financiën en duurzame aankopen zijn belangrijke hefboomen voor internationale rechtvaardigheid. We nemen duurzaamheidsclausules op in onze bestekken, en bij bankproducten en langetermijnbeleggingen gaat de aandacht naar duurzaamheid. Het is vaak een moeilijke evenwichtsoefening, maar als er mogelijkheden zijn om duurzame beslissingen te nemen, doen we dat. Daarnaast is het belangrijk dat we goed uitleggen waar het geld naartoe gaat en welke resultaten we behalen.’

Marc Geerts vult aan: ‘Pelt heeft twee belangrijke subsidiereglementen: de projectsteun voor lokale verenigingen en de steun voor inleefreizen. Dit zijn kleine initiatieven, maar ik ben ervan overtuigd dat deze middelen goed besteed zijn.’

Stedenband als motor

Brugge heeft een partnerschap met Ebolowa in Kameroen, Evergem met Gua-

ALBERT LOOS

Wat is lokaal mondiaal beleid?

Lokaal Mondiaal Beleid (LMB) stoelt op drie actieterreinen. Het is perfect mogelijk dat gemeentelijke initiatieven zich situeren bij meer dan één actieterrein.

Mondiale beleidskeuzes zijn coherente beleidskeuzes van een lokaal bestuur die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Mondiaal burgerschap gaat over kennis, houding en gedrag die passen bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid om zowel hier als elders ter wereld veranderingen door te voeren die bijdragen aan internationale rechtvaardigheid.

Mondiale samenwerking is een vorm van internationale samenwerking die tot doel heeft als partners bij te dragen aan meer internationale rechtvaardigheid.

Allemaal te vinden met enkele klikken op de VVSG-website:

- Vijf pagina's argumenten en voorstellen om mondiaal beleid op te nemen in je partijprogramma, bestuursakkoord en meerjarenplan.
- Het Keuzemenu gemeentelijke mondiale samenwerking geeft een overzicht van acht manieren om als lokaal bestuur aan mondiale samenwerking te doen, met telkens een definitie, kenmerken en praktijkvoorbeelden.
- Lees meer over de heroriëntering van de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking naar een lokaal mondiaal beleid (LMB), wat LMB inhoudt en hoe je het in de praktijk brengt in de publicatie Van Noord-Zuid naar Mondiaal: naar een lokaal mondiaal beleid.

randa in Ecuador. Hoewel deze stedenbanden totaal verschillend zijn opgevat, zijn het allebei prachtige voorbeelden van de kracht van internationale samenwerking. Kathleen De Poorter benadrukt de unieke rol die gemeenten kunnen spelen in de wereld. 'Een lokaal bestuur kan echt rechtstreeks en zeer interactief samenwerken. Dat is enorm krachtig en waardevol voor beide gemeenschappen. De stedenband heeft ook een sterke culturele dimensie die beide gemeenschappen verrijkt en verbindt. Een Ecuadoriaanse kunstenaar maakte samen met de Evergemse scholieren verschillende kunstwerken, er zijn uitwisselingen tussen kunstenaars en muziekverenigingen, gezamenlijke tentoonstellingen. Als lokaal bestuur ben je ideaal geplaatst om je inwoners te sensibiliseren over globale uitdagingen. Dat is de eerste stap richting maatschappelijke verandering.'

Brugge heeft een heus 'chocoladepartnerschap' dat werkt aan een meer duurzame lokale cacao- en chocoladeketen.

Dirk De fauw: 'Met vereende krachten hebben we een multi-stakeholderpartnership opgezet. Ebolowa focust op het verduurzamen van de lokale cacao-teelt, -productie en -verwerking via trainingen en ondersteuning van de cacao-coöperaties. We werken nauw samen met vrouwencoöperaties om hun vaardigheden in de productie van chocolade, oliën en cosmetica te verbeteren. Zo versterken we de lokale economie en verhogen we de levensstandaard. In Brugge spreken we chocolatiers, scholen en het brede publiek aan. Ons pronkstuk is onze stadschocolade "Sjokla": 100% fair trade, 100% lokaal gemaakt door onze Brugse chocoladegilde. Sjokla maakt de verbondenheid tussen lokaal en mondiaal zeer concreet voor onze inwoners.'

Pelt heeft geen stedenband, maar Marc Geerts droomt luidop: 'We hebben een zeer actieve en gedreven mondiale raad. We ondersteunen projecten in Congo, met sterke betrokkenheid van Peltse initiatiefnemers. Een stedenband, bijvoorbeeld met een Congolese

partner, zou ons mondiaal beleid naar een hoger niveau tillen.'

Kroon op het lokale werk

Dirk De fauw ziet lokaal mondiaal beleid allesbehalve als een bijkomstigheid: 'Ik denk dat ik een van de weinige burgemeesters ben die deze bevoegdheid absoluut wou hebben. Onze stad heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in internationale relaties. Ik zie het als mijn plicht om die traditie voort te zetten, want de globale uitdagingen zijn alleen maar groter geworden. Ik weet dat sommigen twijfelen of lokale besturen zich wel bezig moeten houden met mondiaal beleid, maar ik hoef daar niet over na te denken. Feest in 't Park, ons mondiaal festival, trekt elk jaar meer dan 10.000 bezoekers. Dat bewijst dat solidariteit leeft in onze stad.'

Marc Geerts zit op dezelfde lijn: 'Als schepen heb ik ervaren hoe krachtig lokale acties zijn voor wereldwijde veranderingen. Het is een voorrecht te kunnen bijdragen aan internationale projecten en initiatieven. Voor mij is dit geen bijkomende taak, maar een integraal onderdeel van mijn politieke missie.'

Ook voor Kathleen De Poorter is internationale samenwerking essentieel: 'Aan politiek doe je om bij te dragen aan een betere samenleving, hier bij ons, maar ook daarbuiten. Ik zal nooit beweren dat ik als schepen van internationale samenwerking de wereld zal veranderen, maar ik zou het fantastisch vinden als mensen door mijn inspanningen een beter leven krijgen. Als ik de kans krijg, doe ik er graag nog een termijn bij.'

Eén ding is duidelijk: de globale uitdagingen van vandaag vragen om een sterk lokaal mondiaal beleid. De drie lokale politici die we spraken, benadrukken het belang van wereldburgerschap, internationale samenwerking en duurzame beleidskeuzes. Hun passie en inzet bieden hoop voor de toekomst. —

JULES DE WINTER

VVSG-stafmedewerker internationaal

www.vvsg.be/internationaal/mondiaal

Duurzaamheid als leidraad voor het meerjarenplan

In 2025 maken de Vlaamse gemeenten hun meerjarenplan 2026-2031 op. De duurzameontwikkelingsdoelstellingen gebruiken als kader voor dat plan biedt voordelen. Ze bieden een heldere structuur, stimuleren transversaal werken in de hele organisatie en vergemakkelijken het gesprek met partners die dezelfde SDG-taal spreken. Berlare, Halle en Laarne zijn drie van de vele gemeenten die brood zien in de SDG-benadering.

De lokale besturen zijn onmisbaar om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) te behalen. Liefst 65 procent van de vooropgestelde doelen is niet haalbaar zonder de actieve bijdrage van steden en gemeenten. Het lokale niveau brengt innovatie en nabijheid in, bijvoorbeeld voor het betrekken van mensen in armoede bij het beleid, het aanplanten van gevelgroen, het verduurzamen van de eigen gebouwen, het werken met burgerbudgetten of het detecteren van energiearmoede. De Vlaamse gemeenten omarmen de zeventien doelstellingen: 180 gemeenten namen al deel aan de Week van de Duurzame Gemeente, 120 ondertekenden de SDG-engagementsverklaring van de VVSG, veertig procent monitort de lokale voortgang op de SDG's, zestig procent neemt ze op in het meerjarenplan. De meeste Vlaamse gemeenten zijn intussen klaar met hun omgevingsanalyse, die als input zal dienen voor de opmaak van hun meerjarenplan 2026-2031 volgend jaar. De SDG's komen dus weer prominent in beeld. Laarne en Halle zetten zes jaar geleden al de eerste stappen, Berlare gaat voor het eerst met de doelstellingen aan de slag.

Cirkeloefening

De gemeente Berlare zal de SDG's voor het eerst inzetten bij de opmaak van het meerjarenplan 2026-2031. 'We zijn aan het warmlopen,' zegt algemeen directeur Hilde Van der Jeugt. 'We willen de meerjarenplanning op een andere manier organise-

ren, met een nieuwe methodiek. De SDG's zijn dan zeer geschikt als raamwerk. We hebben met ondersteuning van de VVSG een traject opgezet. Er was al een informatiedag voor de leidinggevenden in de organisatie, de duurzameontwikkelingsdoelstellingen zijn voorgesteld op de algemene personeelsvergadering, we hebben intussen een SDG-coördinator en een stuurgroep met vertegenwoordigers van verschillende diensten.

De SDG's staan ook op de agenda van de onthaaldag voor nieuwe raadsleden. De volgende stap is het maken van de SDG-cirkeloefening, dat zal per dienst gebeuren. Daarbij wordt eerst geanalyseerd welke acties een dienst al onderneemt en aan welke SDG's die bijdragen, daarna wordt nagedacht over bijkomende acties. Al dat werk nemen we dan volgend jaar mee naar de opmaak van het meerjarenplan.'

Hilde Van der Jeugt:
‘We willen de
meerjarenplanning op een
andere manier organiseren,
met een nieuwe methodiek.
De SDG’s zijn dan zeer
geschikt als raamwerk.’

Ellen Leroy:
‘We bouwden onze
omgevingsanalyse op
rond de vijf P’s. In een
volgende fase zullen
we gesprekstafels met
burgers organiseren over
de omgevingsanalyse
en diezelfde vijf P’s, met
telkens een expert erbij.’

Marijke Ceunen:
‘Ik zetel in de algemene
vergadering van het
maatwerkbedrijf AMAB
dat al langer de vijf P’s en
de SDG’s als beleidskader
hanteert. Het is fijn dat we
dezelfde taal spreken.’

Bredere kijk

‘We hebben bij het begin van de vorige bestuursperiode een soort light-vorm van het werken met de SDG’s gebruikt,’ zegt Ellen Leroy, algemeen directeur in Laarne. ‘We hebben ons meerjarenplan in eerste instantie opgebouwd rond de missie, visie en waarden van de organisatie en de SDG’s pas in tweede instantie aan de verschillende doelstellingen en acties in het plan gekoppeld. We hebben die als het ware gelabeld. Nu willen we een nieuwe stap zetten. We bouwden onze omgevingsanalyse van bij de start op rond de vijf P’s – People, Planet, Prosperity, Peace en Partnership – omdat dit iets eenvoudiger is dan de zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen. In een volgende fase zullen we gesprekstafels met burgers organiseren over de omgevingsanalyse en diezelfde vijf P’s, waarbij een expert telkens voor de noodzakelijke duiding en onderbouwing zal instaan. Dat alles willen we dan volgend jaar laten doorvloeien in het meerjarenplan. In februari/maart gaan we daarmee van start op een beleidsdag voor de verkozen politici. Ook van hen vraagt dit een andere manier van denken om meer te reflecteren vanuit ruimere doelstellingen in plaats van meteen zeer actiegericht en pragmatisch tewerk te gaan.’

De stad Halle legde zes jaar geleden een soortgelijk traject af, als een van de SDG-pilotgemeenten in een VVSG-traject. ‘Medewerkers en politiek verkoze-

nen zagen de voordelen van het vasthangen van de zeventien doelstellingen aan de acties in het meerjarenplan. Ze zien meteen waarover een actie gaat en op welke domeinen ze impact heeft. Een actie gericht op energiebesparing kan ook een sociale component hebben, en dat is dan meteen helder en visueel duidelijk. Zo groeit een bredere kijk op duurzame ontwikkeling en ben je er zeker van dat je van bij het begin van een project alle

mogelijke SDG’s meeneemt,’ verduidelijkt Marijke Ceunen, de voorbije zes jaar schepen van onder meer duurzaamheid. Hoe Halle het bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan zal doen is nog niet helemaal duidelijk, het is aan de nieuwe bestuursploeg om te beslissen hoe ze de SDG’s zal integreren. In de omgevingsanalyse zijn ze in ieder geval opgenomen.

Dashboard

De zeventien doelstellingen (of de vijf P’s) helpen gemeenten om hun meerjarenplan op een andere manier te structureren en duurzaamheid in brede zin binnen te trekken in alle doelstellingen en acties van het plan. Gemeenten kunnen ook de voortgang voor elk van de SDG’s monitoren en er nieuwe beleidsvoorstellen aan ophangen. Tessa De Marie, duurzaamheidsambtenaar in Halle: ‘De stad wil echt inzetten op datagedreven bestuur. Onze omgevingsanalyse heeft geleid tot een dashboard met heel wat indicatoren voor Halle. Ook de SDG’s maken daar deel van uit. Het dashboard toont bijvoorbeeld armoede-indicatoren zoals het inkomensniveau of het aantal leefloontrekkers. Die hangen vast aan SDG1, armoede de wereld uit helpen. We kunnen de evolutie van elke individuele indicator nauwkeurig opvolgen, maar we kunnen ook de verschillende indicatoren betreffende armoede samennemen en de voortgang met betrekking tot SDG1 in beeld brengen. Voor de gemeenteraadsleden en het college is dat

LAVIA AERTS

Tessa De Marie:
‘De stad wil echt inzetten op datagedreven bestuur. Onze omgevingsanalyse heeft geleid tot een dashboard met heel wat indicatoren voor Halle. Ook de SDG’s maken daar deel van uit.’

bijzonder nuttige informatie.’ Ook Laarne en Berlare koppelen de data uit de omgevingsanalyse aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen om trends en vooruitgang te monitoren. Het is duidelijk dat de SDG’s per definitie transversaal door de hele organisatie lopen. Heel wat acties in het meerjarenplan raken aan verschillende doelstellingen en zijn een zaak van verschillende diensten. Ze helpen om de tunnelvisie op sommige acties of projecten te doorbreken.

Gemeenschappelijke taal

Ten slotte leveren de duurzameontwikkelingsdoelstellingen ook een gemeenschappelijke taal, intern in de gemeentelijke organisatie, in de relaties met andere besturen en de communicatie met externen. Hilde Van der Jeugt: ‘In Berlare werken de milieuraad en de mondiale raad al langer vanuit het SDG-kader. Dat is zeker een incentive geweest om de SDG’s ook

op te pikken in de gemeente.’ Schepen Marijke Ceunen wijst erop dat ook steeds meer bedrijven en organisaties ermee beginnen te werken. ‘Ik zetel in de algemene vergadering van het maatwerkbedrijf AMAB dat al langer de vijf P’s en de SDG’s als beleidskader hanteert. Het is fijn dat we dezelfde taal spreken.’ Maar ook in internationale samenwerkingsverbanden bewijst het raamwerk zijn dienst, de SDG’s zijn letterlijk een universeel kader. Laarne heeft sinds 2023 een samenwerking met Ouinhi, een dorp in Benin, rond verschillende SDG-thema’s. Ellen Leroy: ‘Werken met de SDG’s is voor de gemeente Ouinhi vanzelfsprekend, die taal is zeer nuttig om onze nog prille samenwerking vorm te geven en te verdiepen. Ze maakt duidelijk dat we heel wat thema’s en problemen gemeen hebben.’ —

BART VAN MOERKERKE
redacteur Lokaal

SDG-BINGO

In 2015 lanceerden de Verenigde Naties 17 duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG’s). Deze moeten van onze wereld een meer duurzame, gezonde, veilige en inclusieve plek maken tegen 2030. Ook jij als **lokale mandataris** kunt je steentje bijdragen.

Vlaamse steden en gemeenten zetten zich al massaal in voor de SDG’s. 65% neemt ze mee in het meerjarenplan, 40% monitort de lokale voortgang op de SDG’s en twee op de drie gemeenten namen al deel aan de jaarlijkse Week van de Duurzame Gemeente.

Zelf aan de slag? Ontdek hoe je vanuit jouw specifieke beleidsdomein kunt bijdragen aan de 17 SDG’s.

Laurence Hauttekeete 'De SDG's zijn mijn kompas'

Wie de dienst Strategie, Kwaliteit en Participatie van de stad Deinze dynamisch noemt, trapt een open deur in. De kleurrijke persoonlijkheid van Laurence Hauttekeete werkt aanstekelijk in deze vierkoppige dienst. 'De combinatie van beleidswerk met burgerparticipatie wakkert mijn passie voor een lokale overheid aan,' start ze ons gesprek enthousiast. Ze maakt graag gebruik van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen. 'Voor mij bieden de SDG's een kompas om in gesprek te gaan over de maatschappelijke uitdagingen van de stad.'

Hoewel Laurence Hauttekeete al bijna dertien jaar bij de stad Deinze werkt, blijven de werkdagen verrassend. 'De afgelopen maanden lag de klemtoon op een diepgaande omgevingsanalyse en de opmaak van het meerjarenplan. De SDG's vormen daarbij een hefboom.' Ook haar collega's maken dankbaar gebruik van de SDG-instrumenten. 'Mijn collega in de dienst en onze data-analist raadpleegden intens de SDG-monitor, een set van indicatoren die het SDG-profiel van de stad in beeld brengt.' De voorbije legislaturen stelde de dienst zelf een inwonersenquête op. 'Dat is erg arbeidsintensief. De overvloed aan gegevens die we momenteel uit de SDG-monitor en gemeente- en stadsmonitor kunnen puren, maakt een eigen enquête overbodig. Daardoor is er ruimte vrijgekomen om te experimenteren met vernieuwende vormen van burgerparticipatie.' Laurence Hauttekeete is dankbaar voor het vertrouwen en de experimenteerruimte

STEFAN DE WICKERE

LAURENCE HAUTTEKEETE

werkt al een kleine dertien jaar voor het stadsbestuur van Deinze bij de dienst Strategie, Kwaliteit en Participatie. Na een academische loopbaan met Europees perspectief belandde ze in haar eigen thuisstad. Haar passie bleef dezelfde: in kaart brengen welke invloed veranderingen op mensen hebben. Ook de kerntaken van haar functie bleven dezelfde, namelijk beleidswerk, burgerparticipatie, methodologie, subsidies en monitoring, maar het landschap veranderde drastisch. Elke werkdag biedt nieuwe uitdagingen en invalshoeken. Ver weg van de routine, daar floreert Laurence Hauttekeete het meest.

Het burgerpanel legde hen digitaal vragen voor. Zo werd de kwalitatieve inbreng van de panelleden verrijkt met de mening van de brede bevolking.' Voor het college van burgemeester en schepenen smaakt de samenwerking met het burgerpanel naar meer. Trots vertelt Laurence Hauttekeete: 'Nu de omgevingsanalyse is afgerond, blijven de Deinse Denkers als ambassadeurs van de stad voortbestaan. Het komende jaar verdiept het burgerpanel zich in thema's als stadsidentiteit en netheid. Inwoners worden op de hoogte gehouden van de voortgang van het burgerpanel via goedgezgd.deinze.be.' De Deinse Denkers zijn verankerd in het vernieuwde participatiereglement, goedgekeurd door de gemeenteraad. Ook enkele ondersteunende instrumenten waaronder het participatiedraaiboek en de participatiehandleiding staan vermeld. 'Met deze instrumenten richten we ons tot de medewerkers van de stad die we graag ondersteunen in hun ambities om in gesprek te gaan met inwoners. Deinze heeft een lange traditie van adviesraden, gestoeld op een indrukwekkende inzet van vrijwilligers. Met respect voor het tempo van deze geëngageerde leden starten we met enkele adviesraden een transitietraject. We willen naar een meer open werking evolueren.'

'Ik breng graag in kaart wat er leeft in mijn stad. Dat ik ruimte krijg om met burgerparticipatie te experimenteren, geeft me veel energie.' Op basis van alle info die ze verzamelt kan ze beleidsadvies formuleren. 'Volgens mij heeft de stad Deinze de ideale schaalgrootte om impact van beleidsbeslissingen op te merken. Dat geeft de kans om snel bij te sturen, mocht het nodig zijn.' Zien welke impact veranderingen op mensen hebben, heeft haar steeds geïnteresseerd, ook in haar vroegere academische loopbaan.

Na de fusie met Nevele werd de dienst versterkt met twee extra werkrachten.

Nu ervaart ze de kracht van een zelforganiserend team: 'Het is fijn om als dienst in de diepte bij te leren en op elkaars expertise en interesse te bouwen. We krijgen van het stadsbestuur ook de ruimte om intern kennis op te bouwen.' Ruimte voor experiment zit het stadsbestuur van Deinze in het bloed. Zo bouwt de stad kennis en ervaring op. 'We hebben de afgelopen jaren bijvoorbeeld enorme sprongen gemaakt in de monitoring van beleidskeuzes. Bij de vorige legislatuur kenden we de SDG-labels toe aan de actieplannen. Momenteel zijn de SDG's een leidraad door de beleidsplanning en een kapstok voor onze burgerparticipatie.' De SDG's intern uitdragen vraagt meer personeelsinzet dan er momenteel voorhanden is. 'In ideale omstandigheden zou een medewerker halftijds de collega's en het bestuur ondersteunen om de ontwikkelingsdoelstellingen op te nemen in de dagelijkse praktijk. Daar is nu geen ruimte voor.'

Laurence Hauttekeete geeft met plezier enkele tips aan opstartende beleidsmedewerkers. 'Als beleidsmedewerker moet je onmiddellijk je plaats innemen en je niet wegsteken in de organisatie,' stelt ze ferm. 'Je hebt een ondersteunende functie, dus etaleer aan je bestuur, je managementteam en je collega-medewerkers waarmee je hen van dienst kunt zijn. En behoud zelf altijd een open blik. Blijf jezelf vernieuwen en verdiepen in bijvoorbeeld innovatieve participatiemethodieken of veranderingstrajecten. Laat je niet vastroesten, maar blijf jezelf uitdagen.' Vernieuwing binnenbrengen in het stadsbestuur en bij de inwoners is een werk van lange adem. 'Durf te experimenteren, en geef niet onmiddellijk op bij tegenwind. Geef inwoners, bestuurders en medewerkers tijd om nieuwe ideeën te laten doorsijpelen.' —

JOKE VANREPELEN

VVSG-stafmedewerker
internationaal

die het stadsbestuur geeft. 'We hebben de beschikbare data uit de monitors kunnen inkleuren met de stem van onze inwoners. Enerzijds digitaal met ons burgerparticipatieplatform, anderzijds via een geloot burgerpanel.'

Deinze luistert naar zijn inwoners aan de hand van het digitale burgerparticipatieplatform goedgezgd.deinze.be. Maar het paradepaardje van Laurence Hauttekeete is het burgerpanel Deinse Denkers. 'Via loting selecteerden we 26 inwoners, met bijzondere aandacht voor representativiteit en diversiteit. Deze ambassadeurs van Deinze diepten samen de omgevingsanalyse uit.' De SDG's lopen als een rode draad door alle gesprekken, met de 3 P's: People, Planet en Prosperity. Opvallend is de brug die de Deinse Denkers naar de brede bevolking slaan. 'Het burgerpanel wendde zich tijdens de omgevingsanalyse tot alle inwoners van de stad door gebruik te maken van het participatieplatform.'

Keuzemenu voor gemeentelijke mondiale samenwerking

Lokaal impact maken op globaal niveau: welke aanpak sluit het best aan bij jouw visie en context?

De 8 werkvormen van gemeentelijke mondiale samenwerking

Internationale samenwerking is een essentieel onderdeel van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, en lokale besturen spelen hierin een sleutelrol. VVSG's keuzemenu voor gemeentelijke mondiale samenwerking beschrijft acht inspirerende werkvormen, concreet gemaakt met tal van goede praktijken. Ontdek de aanpak die het best aansluit bij je eigen context en lever een unieke bijdrage aan een duurzame en rechtvaardige wereld!

Stedenband

Ga een langdurige samenwerking aan met een gemeente in het Globale Zuiden om bestuurskracht te versterken. Gemeenten wisselen kennis uit over thema's zoals afvalbeheer, lokale economie en participatie.

Jumelage

Een culturele uitwisseling die verbindt over landsgrenzen heen, vaak binnen de EU, en zorgt voor betere verstandhouding en samenwerking via cultuur, sport en jeugdactiviteiten.

Internationale jeugdwerking

Inspireer jongeren tot mondiaal burgerschap. Via internationale uitwisselingen en projecten verruimen zij hun wereldbeeld en maatschappelijke betrokkenheid. Internationale jeugdwerking is vaak de motor van een succesvol en gedragen mondiaal beleid.

Indirecte samenwerking

Ondersteun lokale organisaties zoals burgerinitiatieven, ngo's en scholen die werken aan internationale solidariteit. Verbind en versterk hen via de mondiale adviesraad.

Samenwerking met de private sector

Betrek bedrijven bij duurzame ontwikkeling. Van fair trade tot circulaire economie: de private sector biedt oplossingen voor mondiale uitdagingen.

Mondiale netwerken

Sluit je aan bij wereldwijde netwerken en werk samen aan gedeelde doelstellingen voor klimaat, mobiliteit, voeding en gezondheid.

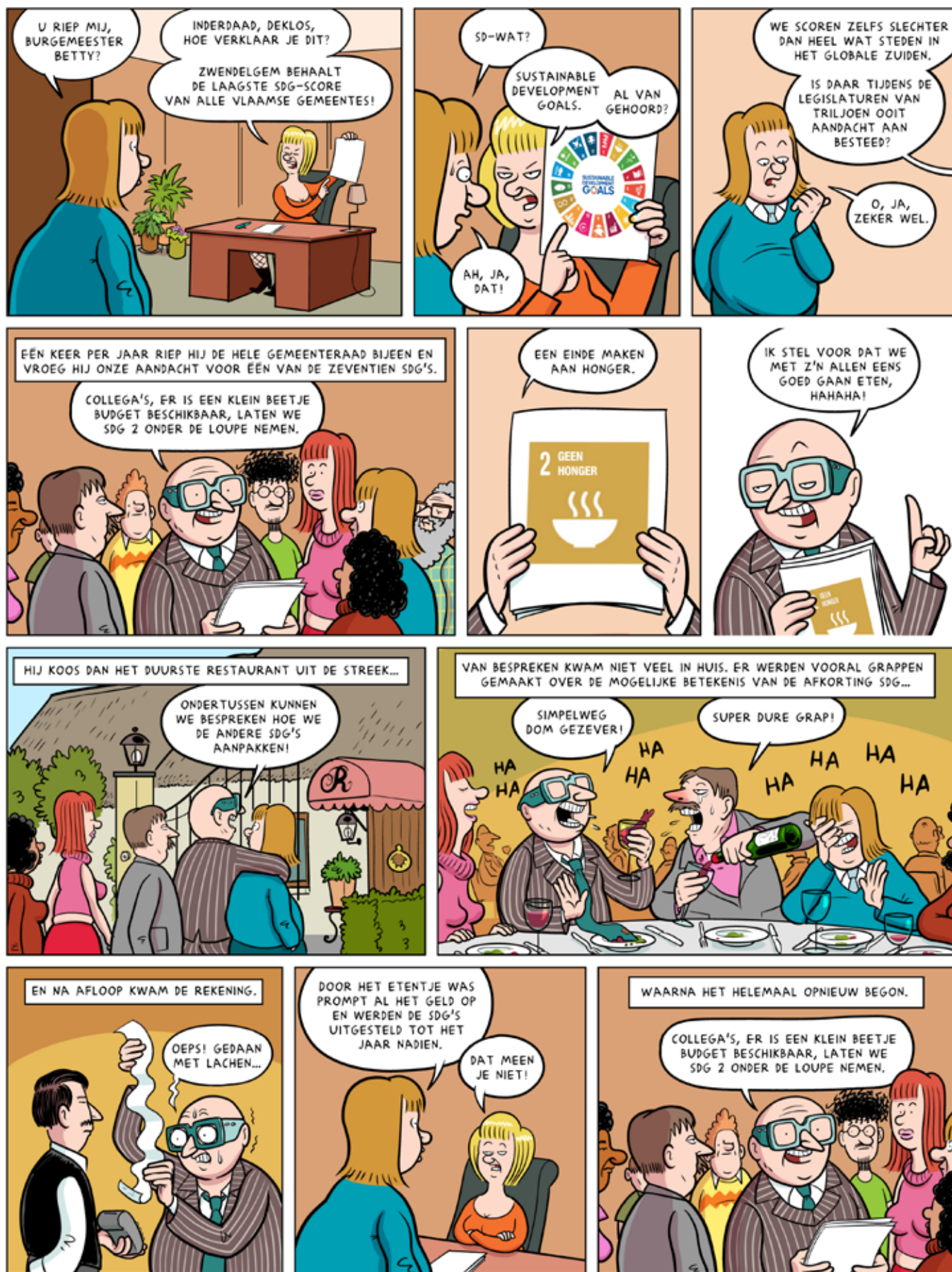
Humanitaire hulp/noodhulp

Toon solidariteit door directe steun bij natuurrampen of crisissituaties in het Globale Zuiden. Van wederopbouwprojecten tot noodvoorzieningen.

Korte termijn expertise-uitwisseling

Korte uitwisselingen en trainingen versterken lokale capaciteit en brengen concrete oplossingen op gebieden als gezondheidszorg en infrastructuur.

GLOBAL GOALS
LOCAL FOCUS

DE LOKALE VERTALING
VAN DE 17 DUURZAME
ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN

1 DEEL JARENLEK	2 DEEL JARENLEK	3 DEEL JARENLEK
4 Kwaliteit Onderwijs	5 Gelijke Kansen	6 Schone Water en Sanitaire Faciliteiten
7 Duurzame Energie	8 Duurzame Economische Groei	9 Duurzame Industrie en Innovatie
10 Gelijke Kansen	11 Duurzame Steden en Gemeenschappen	12 Duurzame Verbruik en Productie
13 Klimaat	14 Levens Onderwater	15 Levens Land

België
partner in ontwikkeling

Vlaanderen
verbeelding werkt